

บทที่ 5

ผลการวิเคราะห์คุณภาพชีวิต และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิต

ในบทนี้จะกล่าวถึงผลการวิเคราะห์คุณภาพชีวิตซึ่งเป็นตัวแปรตาม และเป็นการตอบวัตถุประสงค์ ส่วนแรกของการวิจัยนี้ รวมทั้งผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตด้วยเทคนิควิธีการวิเคราะห์ถดถอยพหุ ซึ่งเป็นการตอบวัตถุประสงค์ส่วนที่สอง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

5.1 คุณภาพชีวิตของกลุ่มตัวอย่าง

ในตารางที่ 5.1 เป็นผลการวิจัยเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของกลุ่มตัวอย่างประชากรที่มีรายได้น้อย ในโครงการบ้านเอื้ออาทร กรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยมีรายละเอียด ดังนี้

5.1.1 คุณภาพชีวิตโดยรวม

ผู้วิจัยได้นิยามเชิงปฏิบัติการคุณภาพชีวิตของกลุ่มตัวอย่างของประชากรที่มีรายได้น้อย ในโครงการบ้านเอื้ออาทร ให้ใช้วิธีวัดจากองค์ประกอบของคุณภาพชีวิต 7 ด้านคือ (1) ด้านความสัมพันธ์ภายในครอบครัวและความสัมพันธ์กับเพื่อน (2) ด้านความเป็นอยู่ที่ดีทางจิตใจ (3) ด้านความเป็นอยู่ที่ดีทางวัตถุ (4) ด้านสุขภาพอนามัย (5) ด้านการทำงานและโอกาสในการเรียนรู้เพิ่มเติม (6) ด้านความรู้สึกที่มีต่อชุมชนบ้านเอื้ออาทร และ (7) ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน โดยมีส่วนประกอบย่อยหรือข้อคำถามย่อยรวมทั้งสิ้น 40 ข้อ แต่จากการวิเคราะห์ข้อมูลในเบื้องต้น พบว่า คุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์ภายในครอบครัวและความสัมพันธ์กับเพื่อนมีคะแนนเฉลี่ยแตกต่างกันมาก ผู้วิจัยได้พิจารณาว่าควรแยกออกเป็นคนละด้าน จึงทำให้มีองค์ประกอบของคุณภาพชีวิตรวม 8 ด้าน

ผลการศึกษา พบว่า คุณภาพชีวิตโดยรวมของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.26 คะแนน จากคะแนนเต็ม 5 คะแนน โดยองค์ประกอบของคุณภาพชีวิตที่อยู่ในระดับค่อนข้างดีมี 3 ด้านคือ องค์ประกอบด้านความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ด้านสุขภาพอนามัย และด้านความเป็นอยู่ที่ดีทางจิตใจ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.84 คะแนน 3.58 คะแนน และ 3.57 คะแนน ตามลำดับ สำหรับองค์ประกอบของคุณภาพชีวิตในส่วนที่เหลืออีก 5 ด้านคือ องค์ประกอบด้านการทำงานและโอกาสในการเรียนรู้เพิ่มเติม ด้านความเป็นอยู่ที่ดีทางวัตถุ ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน และด้านความรู้สึกที่มีต่อชุมชนบ้านเอื้ออาทร มีค่าอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.19 คะแนน 3.08 คะแนน 2.93 คะแนน 2.92 คะแนน และ 2.89 คะแนน ตามลำดับ

เมื่อเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตโดยรวมของกลุ่มตัวอย่างแต่ละโครงการ พบว่า มีระดับใกล้เคียงกันมาก โดยมีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างค่าสูงสุดกับค่าต่ำสุดเพียง 0.12 คะแนน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับคุณภาพชีวิตสูงกว่ากลุ่มอื่นๆ โดยเปรียบเทียบจากค่าเฉลี่ย คือ กลุ่มตัวอย่างที่อยู่อาศัยในโครงการบ้านเอื้ออาทรรังสิตคลองสาม โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.37 คะแนน รองลงมาคือกลุ่มตัวอย่างที่อยู่อาศัยในโครงการบ้านเอื้ออาทรหัวหมาก บางโหลง รังสิตคลองห้าและประชานิเวศน์ตามลำดับ ซึ่งการที่ระดับคุณภาพชีวิตของกลุ่มตัวอย่างในโครงการบ้านเอื้ออาทรรังสิตคลองสามสูงกว่าโครงการอื่น อาจเป็นเพราะว่าโครงการบ้านเอื้ออาทรรังสิตคลองสามเป็นโครงการนำร่องที่ก่อสร้างแล้วเสร็จเป็นโครงการแรก จึงได้รับการสนับสนุนให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกและจัดให้มีกิจกรรมต่างๆ อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ โครงการบ้านเอื้ออาทรรังสิตคลองสามยังมีลักษณะเป็นโครงการประเภทบ้านเดี่ยว 2 ชั้น ซึ่งมีความหนาแน่นของการใช้พื้นที่น้อยกว่าโครงการประเภทอาคารชุด ทำให้บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมโดยรวมเหมาะสมกับการอยู่อาศัยมากกว่าโครงการอื่น

5.1.2 คุณภาพชีวิตในด้านต่างๆ

1) **คุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์ภายในครอบครัว** จากการสำรวจพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีคุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์ภายในครอบครัวอยู่ในระดับที่ค่อนข้างดี โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.84 คะแนน ซึ่งนับว่าเป็นค่าเฉลี่ยที่สูงที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยของคุณภาพชีวิตด้านอื่น และเมื่อพิจารณารายละเอียดของส่วนประกอบคุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์ภายในครอบครัวทั้ง 4 ข้อ พบว่ามีส่วนประกอบ 3 ข้อที่อยู่ในระดับที่ค่อนข้างดี คือ ความสุขเมื่ออยู่ร่วมกันในครอบครัว ความรัก ความอบอุ่นในครอบครัว และการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในครอบครัว โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11 คะแนน 4.05 คะแนน และ 3.86 คะแนน ตามลำดับ สำหรับส่วนประกอบที่เหลืออีก 1 ข้อ มีค่าอยู่ในระดับปานกลาง คือ การมีเวลาอยู่ร่วมกันกับคนในครอบครัว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.33 คะแนน

เมื่อเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์ภายในครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างแต่ละโครงการพบว่า มีระดับใกล้เคียงกัน โดยมีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างค่าสูงสุดกับค่าต่ำสุดเท่ากับ 0.28 คะแนน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์ภายในครอบครัวสูงกว่ากลุ่มอื่นๆ คือ กลุ่มตัวอย่างที่อยู่อาศัยในโครงการบ้านเอื้ออาทรหัวหมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.97 คะแนน รองลงมาคือ กลุ่มตัวอย่างที่อยู่อาศัยในโครงการบ้านเอื้ออาทรรังสิตคลองสาม ส่วนที่เหลือคือ กลุ่มตัวอย่างที่อยู่อาศัยในโครงการบ้านเอื้ออาทรบางโหลง ประชานิเวศน์ และรังสิตคลองห้า โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89 คะแนน 3.78 คะแนน และ 3.69 คะแนน ตามลำดับ ซึ่งถือว่ากลุ่มตัวอย่างในทุกโครงการมีคุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์ภายในครอบครัวอยู่ในระดับค่อนข้างดีทั้งสิ้น

2) **คุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน** พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.92 คะแนน ซึ่งถือว่าเป็น

ระดับความสัมพันธ์ที่ไม่ค่อยดีนักเพราะมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่า 3 คะแนน และเมื่อพิจารณารายละเอียดของส่วนประกอบคุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนทั้ง 2 ข้อ พบว่า การมีเพื่อนในชุมชนที่สามารถพูดคุยด้วยความจริงใจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.96 คะแนน สูงกว่าค่าเฉลี่ยของการมีเพื่อนในชุมชนที่สามารถช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ซึ่งมีค่าเท่ากับ 2.88 คะแนน ทั้งนี้ จากคำบอกเล่าของกลุ่มตัวอย่างบางราย ทำให้ทราบว่าผู้อยู่อาศัยไม่ค่อยให้ความร่วมมือในกิจกรรมที่จัดขึ้นในชุมชน และมีพฤติกรรมแบบต่างคนต่างอยู่ ซึ่งเป็นลักษณะที่มักปรากฏให้เห็นในสังคมเมืองทั่วไปอยู่แล้ว

เมื่อเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนของกลุ่มตัวอย่างแต่ละโครงการ พบว่าค่อนข้างมีความแตกต่างกัน โดยมีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างค่าสูงสุดกับค่าต่ำสุดเท่ากับ 0.49 คะแนน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณภาพด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนสูงกว่ากลุ่มอื่นๆ คือ กลุ่มตัวอย่างที่อยู่อาศัยโครงการบ้านเอื้ออาทรรังสิตคลองห้า โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.13 คะแนน รองลงมาคือ กลุ่มตัวอย่างผู้อยู่อาศัยโครงการบ้านเอื้ออาทรรังสิตคลองสาม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.11 คะแนน ส่วนที่เหลือคือ กลุ่มตัวอย่างที่อยู่อาศัยโครงการบ้านเอื้ออาทรห้วยหมาก บางโหลงและประชานิเวศน์ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.99 คะแนน 2.79 คะแนน และ 2.64 คะแนน ตามลำดับ ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่ากลุ่มตัวอย่างที่อยู่อาศัยโครงการบ้านเอื้ออาทรรังสิตคลองสามและรังสิตคลองห้า ที่เป็นโครงการประเภทอาคารแนวราบ (บ้านเดี่ยว 2 ชั้น) มีค่าเฉลี่ยคุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่อยู่อาศัยในโครงการบ้านเอื้ออาทรห้วยหมาก บางโหลง และประชานิเวศน์ที่เป็นโครงการประเภทอาคารชุด ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่าการได้อยู่อาศัยในพื้นที่เขตชานเมืองและอยู่ในโครงการที่มีความหนาแน่น (จำนวนหน่วยที่อยู่อาศัยต่อไร่) น้อยกว่า มีส่วนทำให้สัมพันธภาพของคนในชุมชนดีกว่าการอยู่อาศัยในเขตเมืองและอยู่ในโครงการที่มีความหนาแน่นมากกว่า

3) **คุณภาพชีวิตด้านความเป็นอยู่ที่ดีทางจิตใจ** พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคุณภาพชีวิตด้านความเป็นอยู่ที่ดีทางจิตใจอยู่ในระดับค่อนข้างดี โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 คะแนน และเมื่อพิจารณารายละเอียดของส่วนประกอบคุณภาพชีวิตด้านความเป็นอยู่ที่ดีทางจิตใจทั้ง 5 ข้อ พบว่า มีส่วนประกอบ 3 ข้อที่อยู่ในระดับค่อนข้างดี คือ ความภาคภูมิใจในตัวเอง ความรู้สึกเบื่อหน่ายในชีวิต และความรู้สึกวิตกกังวลในชีวิต โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.91 คะแนน 3.83 คะแนน 3.68 คะแนน ตามลำดับ ซึ่งการที่ความรู้สึกเบื่อหน่ายและความวิตกกังวลในชีวิตมีค่าเฉลี่ยค่อนข้างสูง หมายความว่ากลุ่มตัวอย่างมีความเบื่อหน่ายในชีวิตและความวิตกกังวลในชีวิตค่อนข้างน้อย สำหรับส่วนประกอบที่เหลืออีก 2 ข้อ มีค่าอยู่ในระดับปานกลาง คือ ความสามารถในการปรับตัวเข้ากับผู้อื่น และการมีสมาธิในการทำกิจกรรมต่างๆ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.39 คะแนน และ 3.02 คะแนน ตามลำดับ

เมื่อเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตด้านความเป็นอยู่ที่ดีทางจิตใจของกลุ่มตัวอย่างแต่ละโครงการ พบว่ามีระดับที่ใกล้เคียงกัน โดยมีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างค่าสูงสุดกับค่าต่ำสุดเท่ากับ 0.11

คะแนน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณภาพชีวิตด้านความเป็นอยู่ที่ดีทางจิตใจสูงกว่ากลุ่มอื่นๆ คือ กลุ่มตัวอย่างที่อยู่อาศัยในโครงการบ้านเอื้ออาทรรังสิตคลองสาม โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63 คะแนน รองลงมาคือกลุ่มตัวอย่างที่อยู่อาศัยในโครงการบ้านเอื้ออาทรห้วยหมากและบางโหลง ซึ่งมีค่าเฉลี่ยที่ใกล้เคียงกัน คือ 3.58 คะแนน 3.57 คะแนน ตามลำดับ ส่วนที่เหลือคือ กลุ่มตัวอย่างที่อยู่อาศัยในโครงการบ้านเอื้ออาทรประชานิเวศน์และรังสิตคลองห้า โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.54 คะแนน และ 3.52 คะแนน ตามลำดับ ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่าโครงการบ้านเอื้ออาทรประชานิเวศน์มีทำเลที่ตั้งอยู่ติดกับทางด่วน ทำให้มีเสียงและฝุ่นละอองจากยานพาหนะที่วิ่งด้วยความเร็วรบกวนอยู่ตลอดเวลา ในขณะที่โครงการบ้านเอื้ออาทรรังสิตคลองห้ายังมีผู้อยู่อาศัยเข้าอยู่น้อยและมีปัญหาในการเดินทางไปทำงาน เนื่องจากอยู่ไกลเขตชุมชนเมืองและมีบริการขนส่งสาธารณะไม่ดีพอ จึงทำให้มีผลต่อความเป็นอยู่ที่ดีทางจิตใจได้

4) **คุณภาพชีวิตด้านความเป็นอยู่ที่ดีทางวัตถุ** พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคุณภาพชีวิตด้านความเป็นอยู่ที่ดีทางวัตถุในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.08 คะแนน ซึ่งถือว่าเป็นระดับปานกลางอย่างแท้จริงเนื่องจากมีค่าเข้าใกล้ 3 มากที่สุด และเมื่อพิจารณารายละเอียดของส่วนประกอบคุณภาพชีวิตด้านความเป็นอยู่ที่ดีทางวัตถุทั้ง 10 ข้อ พบว่า มีส่วนประกอบที่อยู่ในระดับค่อนข้างดี 2 ข้อคือ ความรู้สึกเป็นส่วนตัวเมื่ออยู่ในตัวบ้าน และการได้รับแสงสว่างตามธรรมชาติของตัวบ้าน ในเวลากลางวัน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.69 คะแนน และ 3.56 คะแนน ตามลำดับ สำหรับส่วนประกอบที่เหลืออีก 8 ข้อมีค่าอยู่ในระดับปานกลาง โดยมี 4 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่า 3 คะแนน คือ การถ่ายเทอากาศในตัวบ้าน ความภาคภูมิใจในตัวบ้าน ความน่าอยู่ของชุมชนและความสะอาดของชุมชน มีค่าเท่ากับ 3.27 คะแนน 3.27 คะแนน 3.19 คะแนน และ 3.11 คะแนน ตามลำดับ ซึ่งผลการศึกษาด้านความสะอาดของชุมชนสอดคล้องกับผลการสังเกตการณ์ในภาคสนาม ที่พบว่ามีพนักงานทำความสะอาดพื้นที่ส่วนกลางไม่เพียงพอ และอีก 4 ข้อมีค่าเฉลี่ยน้อยกว่า 3 คะแนน คือ ความสะดวกในการเดินทางไปทำงาน การมีพื้นที่ให้สอยที่จำเป็นขั้นพื้นฐานของตัวบ้าน ความสะดวกในการหาซื้อของกินในชุมชน และความสะดวกในการหาซื้อของใช้ในชุมชนมีค่าเท่ากับ 2.87 คะแนน 2.68 คะแนน 2.61 คะแนน และ 2.58 คะแนน ตามลำดับ

เมื่อเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตด้านความเป็นอยู่ที่ดีทางวัตถุของกลุ่มตัวอย่างแต่ละโครงการ พบว่าค่อนข้างมีความแตกต่างกัน โดยมีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างค่าสูงสุดกับค่าต่ำสุดเท่ากับ 0.32 คะแนน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณภาพชีวิตด้านความเป็นอยู่ที่ดีทางวัตถุสูงกว่ากลุ่มอื่นๆ คือ กลุ่มตัวอย่างที่อยู่อาศัยในโครงการบ้านเอื้ออาทรรังสิตคลองสาม โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.33 คะแนน รองลงมาคือ กลุ่มตัวอย่างที่อยู่อาศัยโครงการบ้านเอื้ออาทรห้วยหมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.13 คะแนน ส่วนที่เหลือคือ กลุ่มตัวอย่างที่อยู่อาศัยในโครงการบ้านเอื้ออาทรรังสิตคลองห้า ประชานิเวศน์ และบางโหลง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.04 คะแนน 3.01 คะแนน และ 2.96 คะแนน ตามลำดับ

อย่างไรก็ดี เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบส่วนประกอบคุณภาพชีวิตทั้ง 10 ข้อในด้านความเป็นอยู่ที่ดีทางวัตถุของกลุ่มตัวอย่างแต่ละโครงการ พบว่า โครงการบ้านเอื้ออาทรรังสิตคลองสามและรังสิตคลองห้า ซึ่งเป็นโครงการประเภทอาคารแนวราบ (บ้านเดี่ยว 2 ชั้น) แบบเดียวกัน มีส่วนประกอบที่มีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัดอยู่ 3 ข้อคือ

(1) **ความสะดวกในการหาซื้อของกินในชุมชน** ซึ่งโครงการบ้านเอื้ออาทรรังสิตคลองสามมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.25 คะแนน และโครงการบ้านเอื้ออาทรรังสิตคลองห้ามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.30 คะแนน โดยมีความแตกต่างกัน 0.95 คะแนน และ**ความสะดวกในการหาซื้อของใช้ในชุมชน** ซึ่งโครงการบ้านเอื้ออาทรรังสิตคลองสามมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.25 คะแนน และโครงการบ้านเอื้ออาทรรังสิตคลองห้ามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.33 คะแนน โดยมีความแตกต่างกัน 0.92 คะแนน ทั้งๆ ที่จากการสังเกตการณ์ในภาคสนามพบว่าทั้งสองโครงการมีจำนวนร้านขายอาหารและร้านขายของใช้ในโครงการในระดับเดียวกัน ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่าการที่ทำเลที่ตั้งของโครงการแตกต่างกัน ทำให้ความรู้สึกเกี่ยวกับความสะดวกในการหาซื้อของกินและของใช้แตกต่างกัน

(2) **ความสะดวกในการเดินทางไปทำงาน** ซึ่งโครงการบ้านเอื้ออาทรรังสิตคลองสามมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.89 คะแนน และโครงการบ้านเอื้ออาทรรังสิตคลองห้ามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.27 คะแนน ตามลำดับ โดยมีความแตกต่างกัน 0.62 คะแนน ซึ่งสอดคล้องกับความเป็นจริง เพราะทำเลที่ตั้งของโครงการบ้านเอื้ออาทรรังสิตคลองสามดีกว่าทำเลที่ตั้งของโครงการบ้านเอื้ออาทรรังสิตคลองห้าในแง่ของความสะดวกในการเดินทางและอยู่ใกล้เส้นทางคมนาคมหลัก (พหลโยธิน) มากกว่า รวมทั้งมีจำนวนรถโดยสารประจำทางวิ่งผ่านหน้าโครงการมากกว่าและสม่ำเสมอกว่า

สำหรับโครงการประเภทอาคารชุด ซึ่งประกอบด้วยโครงการบ้านเอื้ออาทรบางโหลง ประชานิเวศน์และหัวหมาก พบว่า มีส่วนประกอบคุณภาพชีวิตที่มีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างชัดเจน 2 ข้อ จากส่วนประกอบทั้งหมด 10 ข้อคือ

(1) **การถ่ายเทอากาศในตัวบ้าน** ของโครงการบ้านเอื้ออาทรบางโหลง ประชานิเวศน์และหัวหมากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.99 คะแนน 2.96 คะแนน และ 3.55 คะแนน ตามลำดับ โดยมีความแตกต่างระหว่างค่าสูงสุดและค่าต่ำสุดเท่ากับ 0.59 คะแนน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโครงการบ้านเอื้ออาทรบางโหลงได้รับผลกระทบจากเสียงเครื่องบินที่บินขึ้นลง ณ ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ซึ่งอยู่ไม่ไกลจากโครงการ และโครงการบ้านเอื้ออาทรประชานิเวศน์ได้รับผลกระทบจากเสียงและฝุ่นละอองจากยานพาหนะที่วิ่งบนทางด่วนซึ่งมีแนวเส้นทางติดกับที่ตั้งโครงการ ทำให้กลุ่มตัวอย่างผู้อยู่อาศัยในโครงการทั้ง 2 โครงการต้องปิดหน้าต่างหรือประตูบางส่วน เพื่อป้องกันเสียงและฝุ่นละอองดังกล่าว มีผลทำให้การถ่ายเทอากาศในบ้านพักอาศัยไม่ดีเท่าที่ควร

(2) การได้รับแสงสว่างตามธรรมชาติของตัวบ้านในเวลากลางวัน ของโครงการบ้านเอื้ออาทรบางโหลง ประชาณิเวศน์และห้วหมากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.02 คะแนน 3.28 คะแนน และ 3.78 คะแนน ตามลำดับ โดยมีความแตกต่างระหว่างค่าสูงสุดและค่าต่ำสุดเท่ากับ 0.76 คะแนน ทั้งๆ ที่ทั้ง 3 โครงการเป็นอาคารชุดแบบเดียวกัน ทั้งนี้ น่าจะมีสาเหตุเช่นเดียวกับข้อ (1) ในเรื่องการถ่ายเทอากาศในตัวบ้าน เพราะการที่กลุ่มตัวอย่างต้องปิดหน้าต่างหรือประตูบางส่วน ย่อมทำให้แสงสว่างตามธรรมชาติส่องเข้าตัวบ้านได้น้อยลง

ทั้งนี้ ถ้าเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตด้านความเป็นอยู่ที่ดีทางวัดระยะระหว่างการอยู่อาศัยในอาคารแนวราบกับการอยู่อาศัยในอาคารชุด พบว่า การอยู่อาศัยในอาคารแนวราบมีแนวโน้มที่จะมีคุณภาพชีวิตดีกว่าการอยู่อาศัยในอาคารชุดอย่างเห็นได้ชัด 2 เรื่องคือ การได้รับแสงสว่างตามธรรมชาติของตัวบ้านในเวลากลางวัน และความรู้สึกเป็นส่วนตัวเมื่ออยู่ในบ้าน ส่วนเรื่องอื่นๆ อาจกล่าวได้ว่ามีค่าอยู่ในระดับเดียวกัน

5) คุณภาพชีวิตด้านสุขภาพอนามัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพอนามัยในระดับที่ค่อนข้างดี โดยมีความเฉลี่ยเท่ากับ 3.58 คะแนน และเมื่อพิจารณารายละเอียดของส่วนประกอบคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพอนามัยทั้ง 6 ข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับที่ค่อนข้างดีคือมีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 คะแนนขึ้นไป โดยส่วนประกอบเรื่องความเป็นปกติของระบบขับถ่ายมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.64 คะแนน ซึ่งสูงกว่าเรื่องอื่นๆ รองลงมาคือ ความสามารถในการปฏิบัติภารกิจประจำวันได้ด้วยตนเอง และความพอใจในสุขภาพซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ 3.61 คะแนน สำหรับส่วนประกอบคุณภาพชีวิตที่เหลืออีก 3 ข้อ คือ คุณภาพของการพักผ่อนนอนหลับอย่างสบาย การได้รับประทานอาหารที่ถูกหลักอนามัย และความแข็งแรงของกาย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.59 คะแนน 3.50 คะแนน และ 3.50 คะแนน ตามลำดับ

เมื่อเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพอนามัยของกลุ่มตัวอย่างแต่ละโครงการพบว่า มีระดับใกล้เคียงกัน และกลุ่มตัวอย่างทุกโครงการมีคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพอนามัยในระดับค่อนข้างดี โดยมีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างค่าสูงสุดกับค่าต่ำสุดเท่ากับ 0.17 คะแนน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพอนามัยสูงกว่ากลุ่มอื่นๆ คือ กลุ่มตัวอย่างที่อยู่อาศัยในโครงการบ้านเอื้ออาทรรังสิตคลองสาม โดยมีความเฉลี่ยเท่ากับ 3.68 คะแนน รองลงมาคือ กลุ่มตัวอย่างที่อยู่อาศัยในโครงการบ้านเอื้ออาทรห้วหมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.66 คะแนน ส่วนที่เหลือคือ กลุ่มตัวอย่างที่อยู่อาศัยในโครงการบ้านเอื้ออาทรประชาณิเวศน์ บางโหลงและรังสิตคลองห้า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.56 คะแนน 3.53 คะแนน และ 3.51 คะแนน ตามลำดับ

6) คุณภาพชีวิตด้านการทำงานและโอกาสในการเรียนรู้เพิ่มเติม พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคุณภาพชีวิตด้านการทำงานและโอกาสในการเรียนรู้เพิ่มเติมในระดับปานกลาง โดยมีความเฉลี่ยเท่ากับ 3.19 คะแนน และเมื่อพิจารณารายละเอียดของส่วนประกอบคุณภาพชีวิตด้านการทำงานและโอกาส

ในการเรียนรู้เพิ่มเติมทั้ง 5 ข้อ พบว่า ทุกข้อมีค่าอยู่ในระดับปานกลาง โดยส่วนประกอบเรื่องความปลอดภัยในการทำงานมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าข้ออื่นๆ โดยมีค่าเท่ากับ 3.43 คะแนน รองลงมาคือ ความมั่นคงในสถานภาพการทำงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.41 คะแนน สำหรับส่วนประกอบที่เหลือคือ ความเหมาะสมของรายได้และผลตอบแทนจากการทำงาน โอกาสก้าวหน้าในการทำงานหรือขยายกิจการ และโอกาสในการศึกษาเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.11 คะแนน 3.07 คะแนน และ 2.92 คะแนน ตามลำดับ ซึ่งแสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างมีโอกาสในการเรียนเพื่อพัฒนาตนเองไม่มากนัก

เมื่อเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตด้านการทำงานและโอกาสในการเรียนรู้เพิ่มเติมของกลุ่มตัวอย่างแต่ละโครงการพบว่า มีระดับใกล้เคียงกัน โดยมีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างค่าสูงสุดกับค่าต่ำสุดเท่ากับ 0.25 คะแนน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณภาพชีวิตด้านการทำงานและโอกาสในการเรียนรู้เพิ่มเติมสูงกว่ากลุ่มอื่นๆ คือ กลุ่มตัวอย่างที่อยู่อาศัยในโครงการบ้านเอื้ออาทรหัวหมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.37 คะแนน รองลงมาคือ กลุ่มตัวอย่างที่อยู่อาศัยในโครงการบ้านเอื้ออาทรประชานิเวศน์บางโหลง รังสิตคลองสามและรังสิตคลองห้า ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่ากลุ่มตัวอย่างที่อยู่อาศัยในโครงการประเภทอาคารชุดมีคุณภาพชีวิตด้านการทำงานและโอกาสในการเรียนรู้เพิ่มเติมสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่อยู่อาศัยในโครงการประเภทอาคารแนวราบ ซึ่งอาจเป็นเพราะว่าโครงการประเภทอาคารชุดมีทำเลที่ตั้งโครงการอยู่ใกล้แหล่งงานและเขตชุมชนเมืองมากกว่า

7) คุณภาพชีวิตด้านความรู้สึกที่มีต่อชุมชนบ้านเอื้ออาทร พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคุณภาพชีวิตด้านความรู้สึกที่มีต่อชุมชนบ้านเอื้ออาทรในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.89 คะแนน ซึ่งถือว่าเป็นค่าเฉลี่ยที่ต่ำที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยของคุณภาพชีวิตด้านอื่น และเมื่อพิจารณารายละเอียดของส่วนประกอบคุณภาพชีวิตด้านความรู้สึกที่มีต่อชุมชนบ้านเอื้ออาทรทั้ง 5 ข้อ พบว่า ส่วนประกอบเรื่องความรู้สึกเกี่ยวกับมาตรฐานของถนน ไฟฟ้า ประปาและโทรศัพท์ในชุมชนมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าข้ออื่นๆ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.22 คะแนน รองลงมาคือ ความรู้สึกเกี่ยวกับความภาคภูมิใจในชุมชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.04 คะแนน สำหรับส่วนประกอบอีก 3 ข้อที่เหลือมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่า 3.00 คะแนน กล่าวคือ ความรู้สึกเกี่ยวกับความเป็นเพื่อนบ้านของผู้อยู่อาศัยในชุมชนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.95 คะแนน ความรู้สึกเกี่ยวกับความร่วมมือของผู้อยู่อาศัยในชุมชน และความรู้สึกเกี่ยวกับการรักษาระเบียบของผู้อยู่อาศัยในชุมชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.64 คะแนน และ 2.60 คะแนน ตามลำดับ ซึ่งผลการศึกษาด้านความรู้สึกเกี่ยวกับการรักษาระเบียบของผู้อยู่อาศัยในชุมชนสอดคล้องกับผลการสังเกตการณ์ในภาคสนาม ที่พบว่าผู้อยู่อาศัยบางรายเปิดร้านขายของในอาคารชุด ตากผ้าในพื้นที่ส่วนกลาง และจอดรถมอเตอร์ไซค์ในอาคาร จึงอาจกล่าวได้ว่ากลุ่มตัวอย่างมีความรู้สึกที่ผู้อยู่อาศัยขาดความร่วมมือและขาดการรักษาระเบียบในการอยู่อาศัย

เมื่อเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตด้านความรู้สึกที่มีต่อชุมชนบ้านเอื้ออาทรของกลุ่มตัวอย่างแต่ละโครงการพบว่ามีระดับใกล้เคียงกัน โดยมีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างค่าสูงสุดกับค่าต่ำสุดเท่ากับ 0.13 คะแนน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณภาพชีวิตด้านความรู้สึกที่มีต่อชุมชนบ้านเอื้ออาทรสูงกว่ากลุ่มอื่นๆ คือ กลุ่มตัวอย่างที่อยู่อาศัยในโครงการบ้านเอื้ออาทรบางโหลง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.94 คะแนน รองลงมาคือ กลุ่มตัวอย่างที่อยู่อาศัยในโครงการบ้านเอื้ออาทรรังสิตคลองห้า รังสิตคลองสาม หัวหมากและประชานิเวศน์ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.93 คะแนน 2.88 คะแนน 2.86 คะแนน และ 2.81 คะแนน ตามลำดับ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าแนวคิดในการสร้างวัฒนธรรมเอื้ออาทรยังไม่เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม

8) **คุณภาพชีวิตด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน** พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคุณภาพชีวิตด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.93 คะแนน ซึ่งการที่ค่าเฉลี่ยมีค่าต่ำกว่า 3 คะแนน แสดงให้เห็นว่าสภาพการอยู่อาศัยในโครงการบ้านเอื้ออาทรไม่ให้ความรู้สึกปลอดภัยเท่าที่ควร และถือเป็นเรื่องสำคัญที่จะต้องหาทางแก้ไข และเมื่อพิจารณารายละเอียดของส่วนประกอบคุณภาพชีวิตด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินทั้ง 3 ข้อ พบว่า ความปลอดภัยในการเดินทางมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.03 คะแนน รองลงมาคือ ความปลอดภัยในชีวิตและความปลอดภัยในทรัพย์สินมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.02 คะแนน และ 2.74 คะแนน ตามลำดับ ซึ่งการที่ความปลอดภัยในทรัพย์สินมีค่าเฉลี่ยเพียง 2.74 คะแนน ถือเป็นเรื่องเร่งด่วนที่จะต้องปรับปรุงระบบรักษาความปลอดภัยให้ดีขึ้น และน่าจะเป็นผลทำให้ความปลอดภัยในชีวิตของผู้อยู่อาศัยสูงขึ้นตามไปด้วย

เมื่อเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ของกลุ่มตัวอย่างแต่ละโครงการพบว่ามีระดับใกล้เคียงกัน โดยมีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างค่าสูงสุดและค่าต่ำสุดเท่ากับ 0.21 คะแนน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณภาพชีวิตด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินสูงกว่ากลุ่มอื่นๆ คือ กลุ่มตัวอย่างที่อยู่อาศัยในโครงการบ้านเอื้ออาทรหัวหมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.04 คะแนน รองลงมาคือ กลุ่มตัวอย่างที่อยู่อาศัยในโครงการบ้านเอื้ออาทรรังสิตคลองสาม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.98 คะแนน ส่วนที่เหลือคือ กลุ่มตัวอย่างที่อยู่อาศัยในโครงการบ้านเอื้ออาทรประชานิเวศน์ บางโหลงและรังสิตคลองห้า โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.95 คะแนน 2.93 คะแนนและ 2.83 คะแนน ตามลำดับ

จากผลการศึกษาดังกล่าว พอสรุปได้ว่า คุณภาพชีวิตโดยรวมของประชากรที่มีรายได้น้อยในโครงการบ้านเอื้ออาทรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.26 คะแนน จากคะแนนเต็ม 5 คะแนน โดยองค์ประกอบของคุณภาพชีวิตที่อยู่ในระดับค่อนข้างดี คือ องค์ประกอบด้านความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ด้านสุขภาพอนามัย และด้านความเป็นอยู่ที่ดีทางจิตใจ และองค์ประกอบของคุณภาพชีวิตที่อยู่ในระดับปานกลาง คือ องค์ประกอบด้านการทำงานและโอกาสในการเรียนรู้เพิ่มเติม ด้านความเป็นอยู่ที่ดีทางวัตถุ ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน และด้านความรู้สึกที่มีต่อชุมชนบ้านเอื้ออาทร ซึ่งองค์ประกอบของคุณภาพชีวิต

ตารางที่ 5.1: ค่าเฉลี่ยคุณภาพชีวิตของประชากรที่มีรายได้น้อยในโครงการบ้านเอื้ออาทร (N=664)

องค์ประกอบและส่วนประกอบของคุณภาพชีวิต	ค่าเฉลี่ยระดับความเป็นอยู่ที่ดีหรือความพึงพอใจในชีวิต (คะแนนเต็ม 5)					รวม
	รังสิตคลอง3	รังสิตคลอง5	บางโหลง	ประชานิเวศน์	หัวหมาก	
1. รวมคุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์ภายในครอบครัว	3.93	3.69	3.89	3.78	3.97	3.84
1) การมีเวลาอยู่ร่วมกับคนในครอบครัว	3.35	3.18	3.44	3.25	3.54	3.33
2) การช่วยเหลือซึ่งกันและกันในครอบครัว	3.95	3.68	3.92	3.81	3.95	3.86
3) ความรักความอบอุ่นในครอบครัว	4.16	3.92	4.05	4.02	4.20	4.05
4) ความสุขเมื่ออยู่ร่วมกันในครอบครัว	4.28	3.96	4.13	4.06	4.20	4.11
2. รวมคุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน	3.11	3.13	2.79	2.64	2.99	2.92
1) การมีเพื่อนในชุมชนที่สามารถพูดคุยด้วยความจริงใจ	3.17	3.19	2.79	2.67	3.03	2.96
2) การมีเพื่อนในชุมชนที่สามารถช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	3.06	3.06	2.80	2.60	2.95	2.88
(รวมคุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์ภายในครอบครัวและความสัมพันธ์กับเพื่อน)	3.66	3.50	3.52	3.40	3.65	3.53
3. รวมคุณภาพชีวิตด้านความเป็นอยู่ที่ดีทางจิตใจ	3.63	3.52	3.57	3.54	3.58	3.57
1) การมีสมาธิในการทำกิจกรรมต่างๆ	3.08	3.03	3.02	2.90	3.11	3.02
2) ความสามารถในการปรับตัวเข้ากับผู้อื่น	3.54	3.41	3.30	3.31	3.42	3.39
3) ความรู้สึกเบื่อหน่ายในชีวิต	3.78	3.79	3.91	3.85	3.83	3.83
4) ความรู้สึกวิตกกังวลในชีวิต	3.70	3.65	3.71	3.71	3.60	3.68
5) ความภาคภูมิใจในตัวเอง	4.06	3.70	3.94	3.93	3.95	3.91

(ยังมีต่อ)

ตารางที่ 5.1: (ต่อ)

องค์ประกอบและส่วนประกอบของคุณภาพชีวิต	ค่าเฉลี่ยระดับความเป็นอยู่ที่ดีหรือความพึงพอใจในชีวิต (คะแนนเต็ม 5)					
	รังสิตคลอง3	รังสิตคลอง5	บางโหลง	ประชานิเวศน์	หัวหมาก	รวม
4. รวมคุณภาพชีวิตด้านความเป็นอยู่ที่ดีทางวัตถุ	3.33	3.04	2.96	3.01	3.13	3.08
1) การมีพื้นที่ใช้สอยที่จำเป็นขั้นพื้นฐานของตัวบ้าน	2.92	2.62	2.61	2.53	2.83	2.68
2) การถ่ายเทอากาศในตัวบ้าน	3.57	3.50	2.99	2.96	3.55	3.27
3) การได้รับแสงสว่างตามธรรมชาติของตัวบ้านในเวลากลางวัน	3.95	3.97	3.02	3.28	3.78	3.56
4) ความรู้สึกเป็นส่วนตัวเมื่ออยู่ในบ้าน	3.82	3.80	3.59	3.65	3.54	3.69
5) ความภาคภูมิใจในตัวบ้าน	3.31	3.25	3.27	3.31	3.17	3.27
6) ความสะอาดของชุมชน	3.16	3.14	3.11	2.94	3.29	3.11
7) ความน่าอยู่ของชุมชน	3.21	3.23	3.20	3.11	3.23	3.19
8) ความสะดวกในการหาซื้อของกินในชุมชน	3.25	2.30	2.52	2.51	2.32	2.61
9) ความสะดวกในการหาซื้อของใช้ในชุมชน	3.25	2.33	2.45	2.46	2.29	2.58
10) ความสะดวกในการเดินทางไปทำงาน	2.89	2.27	2.88	3.31	3.25	2.87
5. รวมคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพอนามัย	3.68	3.51	3.53	3.56	3.66	3.58
1) ความสามารถในการปฏิบัติภารกิจประจำวันได้ด้วยตนเอง	3.68	3.42	3.54	3.71	3.82	3.61
2) การได้รับประทานอาหารที่ถูกหลักอนามัย (อาหารที่สะอาดครบ 5 หมู่)	3.61	3.43	3.52	3.41	3.58	3.50
3) คุณภาพของการพักผ่อนนอนหลับอย่างสบาย	3.73	3.69	3.42	3.54	3.57	3.59
4) ความเป็นปกติของระบบขับถ่าย	3.74	3.56	3.62	3.66	3.63	3.64
5) ความแข็งแรงของร่างกาย (เดินขึ้นบันไดหรือออกกำลังกายแล้วไม่เหนื่อยง่าย)	3.61	3.39	3.47	3.44	3.74	3.50
6) ความพอใจในสุขภาพ	3.72	3.54	3.60	3.59	3.62	3.61

(ยังมีต่อ)

ตารางที่ 5.1: (ต่อ)

องค์ประกอบและส่วนประกอบของคุณภาพชีวิต	ค่าเฉลี่ยระดับความเป็นอยู่ที่ดีหรือความพึงพอใจในชีวิต (คะแนนเต็ม 5)					
	รังสิตคลอง3	รังสิตคลอง5	บางโหลง	ประชานิเวศน์	หัวหมาก	รวม
6. รวมคุณภาพชีวิตด้านการทำงานและโอกาสในการเรียนรู้เพิ่มเติม	3.16	3.12	3.18	3.20	3.37	3.19
1) ความมั่นคงในสถานภาพการทำงาน	3.36	3.27	3.49	3.46	3.55	3.41
2) โอกาสก้าวหน้าในการทำงานหรือขยายกิจการ	3.04	3.08	3.09	2.99	3.18	3.07
3) ความปลอดภัยในการทำงาน	3.33	3.40	3.40	3.48	3.68	3.43
4) ความเหมาะสมของรายได้และผลตอบแทนจากการทำงาน	3.21	2.99	3.01	3.12	3.37	3.11
5) โอกาสในการศึกษาเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง	2.89	2.84	2.93	2.96	3.05	2.92
7. รวมคุณภาพชีวิตด้านความรู้สึกที่มีต่อชุมชนบ้านเอื้ออาทร	2.88	2.93	2.94	2.81	2.86	2.89
1) ความรู้สึกเกี่ยวกับการรักษาระเบียบของผู้อยู่อาศัยในชุมชน	2.52	2.60	2.73	2.51	2.62	2.60
2) ความรู้สึกเกี่ยวกับความร่วมมือของผู้อยู่อาศัยในชุมชน	2.50	2.80	2.72	2.55	2.58	2.64
3) ความรู้สึกเกี่ยวกับความเป็นเพื่อนบ้านของผู้อยู่อาศัยในชุมชน	3.13	3.09	2.87	2.76	2.92	2.95
4) ความรู้สึกเกี่ยวกับมาตรฐานของถนน ไฟฟ้า ประปา และโทรศัพท์ในชุมชน	3.25	3.16	3.24	3.21	3.22	3.22
5) ความรู้สึกเกี่ยวกับความภาคภูมิใจในชุมชน	3.01	3.01	3.14	3.01	2.97	3.04
8. รวมคุณภาพชีวิตด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	2.98	2.83	2.92	2.95	3.04	2.93
1) ความปลอดภัยในการเดินทางไปทำงาน	2.98	2.83	2.99	3.24	3.25	3.03
2) ความปลอดภัยในทรัพย์สิน	2.91	2.74	2.74	2.57	2.75	2.74
3) ความปลอดภัยในชีวิต	3.06	2.91	3.03	3.03	3.11	3.02
รวมคุณภาพชีวิตของประชากรที่มีรายได้น้อยในโครงการบ้านเอื้ออาทร	3.37	3.22	3.23	3.21	3.33	3.26

ที่อยู่ในระดับค่อนข้างดีน่าจะเป็นผลจากลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นปัจจัยนำเข้า ในขณะที่องค์ประกอบของคุณภาพชีวิตที่อยู่ในระดับปานกลางน่าจะเป็นผลจากการย้ายถิ่นที่อยู่อาศัย และปัจจัยผ่าน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างจะต้องมีการปรับตัวจากการเปลี่ยนแปลงที่อยู่และสภาพแวดล้อมที่แตกต่างจากที่อยู่เดิม

5.2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของกลุ่มตัวอย่าง

การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของประชากรที่มีรายได้น้อยในโครงการบ้านเอื้ออาทร โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุ เป็นการวิเคราะห์ทั้งปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตโดยรวมเพื่อทดสอบความถูกต้องของสมมติฐาน และวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตแต่ละด้านเพื่อศึกษาว่ามีปัจจัยใดบ้างที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตในด้านต่างๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ถือเป็น การวิเคราะห์ในระดับหลายตัวแปรที่ไม่ได้มุ่งศึกษาปัญหาในลักษณะการเชื่อมโยงระหว่างตัวแปรภายใต้ปัจจัยนำเข้าและปัจจัยผ่าน ดังนั้น ปัจจัยเชิงสาเหตุจึงเปรียบเสมือนอยู่ในระนาบเดียวกัน ที่ต่างก็มีอิทธิพลโดยตรงต่อคุณภาพชีวิตของประชากร ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสามารถแบ่งแบบจำลองของการวิเคราะห์ออกเป็น 3 แบบจำลอง คือ

แบบจำลองที่ 1 ประกอบด้วยตัวแปรอิสระในระดับปัจจัยนำเข้ากับปัจจัยผลผลิตหรือคุณภาพชีวิต

แบบจำลองที่ 2 ประกอบด้วยตัวแปรอิสระในระดับปัจจัยผ่านกับปัจจัยผลผลิตหรือคุณภาพชีวิต

แบบจำลองที่ 3 ประกอบด้วยตัวแปรอิสระในระดับปัจจัยนำเข้าและตัวแปรอิสระในระดับปัจจัยผ่านกับปัจจัยผลผลิตหรือคุณภาพชีวิต

อย่างไรก็ตาม การเริ่มต้นของการวิเคราะห์เริ่มจากการทดสอบตามข้อตกลงเบื้องต้น (assumption) ของเทคนิควิธี คือ การทดสอบความสัมพันธ์เชิงเส้น (linear relationship) การทดสอบความสัมพันธ์พหุร่วมเชิงเส้นของตัวแปรอิสระ (multicollinearity) และการทดสอบความสัมพันธ์เชิงอัตตะ (autocorrelation) หลังจากนั้นจึงวิเคราะห์ความสัมพันธ์ตามแบบจำลองที่ 1, 2 และ 3 ตามลำดับ โดยมีผลการศึกษา ดังนี้

(1) การทดสอบความสัมพันธ์เชิงเส้น พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม เป็นความสัมพันธ์เชิงเส้น

(2) การทดสอบความสัมพันธ์พหุร่วมเชิงเส้นของตัวแปรอิสระ ซึ่งจะต้องมีค่าสัมประสิทธิ์ไม่เกิน .70 พบว่า ตัวแปรอิสระเกือบทั้งหมดไม่มีความสัมพันธ์กันสูง โดยมีเพียงตัวแปรจำนวนคนที่อยู่อาศัยในครัวเรือนที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรองค์ประกอบของครอบครัวที่มีเด็กอายุน้อยกว่า 15 ปีอยู่ในความดูแลที่มีค่าสูง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์เท่ากับ .705 ซึ่งถือเป็นการละเมิดข้อตกลงเบื้องต้นถ้ายังคงตัวแปรทั้ง 2 ตัวแปรไว้ใน การวิเคราะห์พร้อมๆ กัน จึงได้พิจารณาตัดตัวแปรจำนวนคนที่อยู่อาศัย

ในครัวเรือนนอก ทั้งนี้เพราะเป็นตัวแปรที่ใช้ในการคำนวณขนาดพื้นที่ใช้สอยต่อคนซึ่งเป็นปัจจัยผ่านที่เกี่ยวกับรูปแบบที่อยู่อาศัยของโครงการ และยังมีความสัมพันธ์กับขนาดพื้นที่ใช้สอยต่อคนค่อนข้างสูง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์เท่ากับ .674 ตามรายละเอียดที่แสดงไว้ในตารางที่ 5.2

(3) การทดสอบความสัมพันธ์เชิงอัตตะหรือความสัมพันธ์ของค่าความคลื่อนคลาด พบว่า ได้ค่าสถิติ Durbin-Watson ระหว่าง 1.65-2.35 แสดงว่าไม่มีปัญหาความสัมพันธ์เชิงอัตตะ

จากผลการทดสอบสรุปได้ว่าตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์เป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นของเทคนิควิธีอย่างไรก็ดี ผู้วิจัยได้พิจารณาและเพิ่มตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์ และได้ทดสอบแล้วว่าไม่ละเมิดข้อตกลงเบื้องต้นของเทคนิควิธี ดังนี้

1) ตัวแปรที่ปรับลดลง

นอกเหนือจากที่ผู้วิจัยได้ตัดตัวแปรจำนวนคนที่อยู่อาศัยในครัวเรือนออกจากการวิเคราะห์ เพราะมีปัญหาความสัมพันธ์พหุร่วมเชิงเส้นแล้ว ผู้วิจัยยังพิจารณาปรับลดตัวแปรต่อไปนี้ออกจากการวิเคราะห์ด้วย คือ

(1) จำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่ เนื่องจากจะทำให้จำนวนตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์ลดลง เพราะกลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพสมรสสมรส หรือเคยสมรสมีอยู่ 523 ตัวอย่าง จากจำนวนตัวอย่างที่เลือกมา รวมทั้งสิ้น 664 ตัวอย่าง ประกอบกับได้พิจารณาว่ามีตัวแปรองค์ประกอบของครอบครัวที่มีเด็กอายุน้อยกว่า 15 ปีอยู่ในความดูแลอยู่ในการวิเคราะห์แล้ว

(2) ระยะเวลาในการเดินทางไปทำงาน เนื่องจากมีกลุ่มตัวอย่างที่ตอบว่ามีระยะเวลาในการเดินทางจากบ้านถึงที่ทำงานไม่แน่นอน มีจำนวนมากถึง 118 ตัวอย่าง ซึ่งไม่สามารถนำมาวิเคราะห์ในสมการได้

2) ตัวแปรที่เพิ่มขึ้น

ตัวแปรที่พิจารณาว่าควรมีเพิ่มขึ้นเป็นตัวแปรในระดับปัจจัยผ่าน ซึ่งเกิดขึ้นจากการสังเกตการณ์ในภาคสนามที่พบว่ากลุ่มตัวอย่างบางรายมีโอกาสในการหารายได้พิเศษจากการอยู่อาศัยในชุมชน และบางรายมีการแสดงออกถึงความภาคภูมิใจที่มีโอกาสมีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง ซึ่งเป็นผลจากนโยบายการจัดทำโครงการบ้านเอื้ออาทร คือ

(1) การมีโอกาสในการหารายได้พิเศษ เป็นตัวแปรที่น่าจะทำให้ประชากรที่มีรายได้น้อยในโครงการบ้านเอื้ออาทรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

(2) การเปลี่ยนแปลงในคุณภาพชีวิต เป็นตัวแปรที่น่าจะสะท้อนถึงระดับคุณภาพชีวิตที่แปรผันตามทิศทางของการเปลี่ยนแปลงในคุณภาพชีวิต จากการย้ายถิ่นที่อยู่และการมีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง

ตารางที่ 5.2: เมทริกซ์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพชีวิตของกลุ่มตัวอย่าง (N=664, *P-value ≤ .05, **P-value ≤ .01)

ตัวแปร	(QOL)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)
คุณภาพชีวิต (QOL)	1.00															
(1) เพศหญิง	.003	1.00														
(2) อายุ	.007	-.023	1.00													
(3) สถานภาพสมรสสมรส	.048	-.105**	.145**	1.00												
(4) จำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่	-.051	-.011	.370**	-.022	1.00											
(5) การศึกษา	.003	-.131**	-.459**	-.243**	-.324**	1.00										
(6) ข้าราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ (กลุ่ม1)	.039	-.082*	.019	-.095**	-.016	.221**	1.00									
(7) พนักงานหรือลูกจ้างภาคเอกชน (กลุ่ม2)	-.057	-.063	-.097**	-.033	-.260**	.238**	-.434**	1.00								
(8) รายได้	.186**	-.266**	-.010	-.027	-.066	.367**	.133**	.099**	1.00							
(9) องค์ประกอบของครอบครัวที่มีเด็กอายุน้อยกว่า 15 ปี	-.093*	.010	.023	.318**	.415**	-.156**	-.068	-.161**	-.010	1.00						
(10) องค์ประกอบของครอบครัวที่มีผู้สูงอายุ	-.054	.074	.078*	-.064	.157**	-.014	-.056	-.032	-.016	.116**	1.00					
(11) การมีโรคประจำตัว	-.051	.054	.198**	.056	.152**	-.168**	-.008	-.159**	-.077*	.029	.080*	1.00				
(12) ที่อยู่อาศัยเดิม (บ้านเช่า; กลุ่ม1)	.024	.024	.085**	.046	.056	-.126**	-.035	-.013	-.136**	-.020	.031	.055	1.00			
(13) ที่อยู่อาศัยเดิม (แฟลตเช่า; กลุ่ม2)	-.097*	.015	-.126**	-.007	-.109*	.109**	-.075	.120**	.033	-.051	-.082*	-.108**	-.551**	1.00		
(14) ที่อยู่อาศัยเดิม (บ้านของหน่วยงาน; กลุ่ม3)	.050	.017	-.037	-.030	-.078	.145**	.109**	-.033	.105**	.004	-.017	-.002	-.301**	-.190**	1.00	
(15) ที่อยู่อาศัยเดิม (บ้านญาติพี่น้อง; กลุ่ม4)	.023	-.046	-.013	-.052	-.012	.032	.076*	.013	.111**	-.022	.010	-.018	-.345**	-.218**	-.128**	1.00
(16) จำนวนคนที่อยู่อาศัยในครัวเรือน	-.071	.056	.096*	.352**	.454**	-.199**	-.109**	-.144**	-.020	.705**	.280**	.074	.030	-.066	-.064	-.005
(17) จำนวนคนที่เป็นการกระเลี้ยงดู	-.078*	-.021	-.052	.291**	.275**	-.076	-.018	-.039	.035	.424**	.179**	.076	.035	-.017	-.053	-.022
(18) การมีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชน	.053	-.034	.075	.097*	.156**	-.120**	-.063	-.005	-.057	.115**	.028	.022	.074	.011	-.101**	-.081*
(19) การเป็นสมาชิกสหกรณ์บริการ	.071	.015	.176**	.094**	.149**	-.181**	-.036	-.076*	-.010	.161**	.063	-.016	.029	-.026	-.071	.026
(20) ขนาดพื้นที่ใช้สอยต่อคน	.055	-.049	.062	-.310**	-.183**	.097*	.076	.008	.119**	-.443**	-.097*	-.005	-.031	-.025	.069	.028
(21) ระยะเวลาในการเดินทางไปทำงาน	-.057	.010	-.008	-.126**	.003	.172**	.187**	.162**	.207**	-.067	.110**	-.007	.022	-.003	-.011	.024
(22) การไม่ประสงค์หารายได้พิเศษ (กลุ่ม1)	.047	-.003	-.037	-.131**	-.136**	.028	.026	.050	.067	-.158**	-.068	-.135**	-.074	.065	-.002	.074
(23) การมีโอกาสในการหารายได้พิเศษ (กลุ่ม2)	.118**	-.032	-.003	.093*	.094*	-.008	-.049	-.120**	-.020	.127**	.019	.034	.035	-.061	-.030	.063
(24) สถานะทางการเงิน	.136**	-.074	-.092*	-.026	-.138**	.118**	-.032	.015	.322**	-.104**	-.065	-.097*	-.020	.048	.051	-.033
(25) การมีเวลาว่างเพื่อการพักผ่อน	.064	-.083*	-.083*	-.042	.002	.167**	.066	.054	.134**	-.057	-.008	-.058	-.020	.014	.084*	-.030
(26) ระยะเวลาในการออกกำลังกาย	.109**	-.189**	-.015	-.084*	.104*	.064	.068	-.035	.126**	-.036	-.003	.026	-.038	-.030	.038	.044
(27) จำนวนคนที่ได้รับผลกระทบเกี่ยวกับการทำงาน	-.154**	-.031	.116**	.088*	.150**	-.080**	-.043	-.095**	-.052	.184**	.148**	.109**	.029	-.024	-.074	-.034
(28) ปัญหาและอุปสรรคในการอยู่อาศัย	-.212**	-.057	-.092*	.009	-.038	.166**	.030	.120**	.048	-.002	.024	.089*	.016	.025	.012	-.028
(29) การเปลี่ยนแปลงในคุณภาพชีวิต	.200**	-.065	.008	-.017	.012	-.054	-.008	.005	-.057	.012	-.020	-.038	.082*	.062	-.091*	-.050
(30) ความคาดหวังที่จะอยู่อาศัยในโครงการตลอดไป	.105**	.100*	.189**	.029	.154**	-.223**	-.065	-.083*	-.144**	.097*	.098*	.064	.087*	-.095*	-.035	.000

(ยังมีต่อ)

ตารางที่ 5.2: (ต่อ)

ตัวแปร	(16)	(17)	(18)	(19)	(20)	(21)	(22)	(23)	(24)	(25)	(26)	(27)	(28)	(29)	(30)
คุณภาพชีวิต (QOL)															
(1) เพศหญิง															
(2) อายุ															
(3) สถานภาพสมรสสมรส															
(4) จำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่															
(5) การศึกษา															
(6) ข้าราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ (กลุ่ม1)															
(7) พนักงานหรือลูกจ้างภาคเอกชน (กลุ่ม2)															
(8) รายได้															
(9) องค์ประกอบของครอบครัวที่มีเด็กอายุน้อยกว่า 15 ปี															
(10) องค์ประกอบของครอบครัวที่มีผู้สูงอายุ															
(11) การมีโรคประจำตัว															
(12) ที่อยู่อาศัยเดิม (บ้านเช่า; กลุ่ม1)															
(13) ที่อยู่อาศัยเดิม (แฟลตเช่า; กลุ่ม2)															
(14) ที่อยู่อาศัยเดิม (บ้านของหน่วยงาน; กลุ่ม3)															
(15) ที่อยู่อาศัยเดิม (บ้านญาติพี่น้อง; กลุ่ม4)															
(16) จำนวนคนที่อยู่อาศัยในครัวเรือน	1.00														
(17) จำนวนคนที่เป็นการกระเลียด	.442**	1.00													
(18) การมีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชน	.096*	.120**	1.00												
(19) การเป็นสมาชิกสหกรณ์บริการ	.159**	.047	.271**	1.00											
(20)) ขนาดพื้นที่ใช้สอยต่อคน	-.674**	-.317**	-.061	.054	1.00										
(21) ระยะเวลาในการเดินทางไปทำงาน	-.045	.039	-.046	.014	.160**	1.00									
(22) การไม่ประสงค์หารายได้พิเศษ (กลุ่ม1)	-.187**	-.189**	-.128**	-.082*	.126**	-.083*	1.00								
(23) การมีโอกาสในการหารายได้พิเศษ (กลุ่ม2)	.127**	.070	.096*	.057	-.030	-.147**	-.369**	1.00							
(24) ฐานะทางการเงิน	-.054	-.116**	-.058	-.027	.059	-.016	.118**	.062	1.00						
(25) การมีเวลาว่างเพื่อการพักผ่อน	-.038	-.007	.054	-.039	-.006	-.002	.014	-.028	.064	1.00					
(26) ระยะเวลาในการออกกำลังกาย	-.058	-.009	.069	.059	.069	.061	-.013	.034	.050	.057	1.00				
(27) จำนวนคนที่ได้รับผลกระทบเกี่ยวกับการทำงาน	.256**	.120**	.065	.110**	-.005	.152**	-.246**	.020	-.107**	-.092*	-.046	1.00			
(28) บัญหาและอุปสรรคในการอยู่อาศัย	-.070	.118**	.099*	-.005	.022	.122**	-.130**	-.039	-.067	.048	.019	.120**	1.00		
(29) การเปลี่ยนแปลงในคุณภาพชีวิต	-.042	-.018	.071	.018	-.026	-.018	.002	.100**	.025	.020	.043	-.165**	-.098*	1.00	
(30) ความคาดหมายที่จะอยู่อาศัยในโครงการตลอดไป	.112**	.007	.049	.152**	.061	.003	-.071	.073	-.088*	-.049	-.108**	.020	-.123**	.225**	1.00

เนื่องจากในส่วนของปัจจัยนำเข้าผู้วิจัยได้ตัดตัวแปรจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่จากการวิเคราะห์ ขณะที่ตัวแปรองค์ประกอบของครอบครัวมี 2 ตัวแปรย่อยอยู่ในการวิเคราะห์ คือ ครอบครัวที่มีเด็กอายุน้อยกว่า 15 ปี และครอบครัวที่มีผู้สูงอายุ ทำให้ปัจจัยนำเข้ายังคงมี 10 ตัวแปร นอกจากนี้ในส่วนของปัจจัยผ่านผู้วิจัยได้ตัดตัวแปรจำนวนคนที่อยู่อาศัยในครัวเรือนและตัวแปรระยะเวลาในการเดินทางไปทำงานจากการวิเคราะห์ ขณะที่เพิ่มตัวแปรการมีโอกาสหารายได้พิเศษและตัวแปรการเปลี่ยนแปลงในคุณภาพชีวิตเข้าในการวิเคราะห์ ทำให้ปัจจัยผ่านยังคงมีตัวแปรจำนวน 12 ตัวแปร ดังนั้น ในการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตจึงยังคงมีตัวแปรอิสระรวมทั้งสิ้น 22 ตัวแปร เช่นเดิม

5.2.1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตโดยรวม

ตารางที่ 5.3 แสดงผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุของคุณภาพชีวิตโดยรวม และแผนภาพที่ 5.1 แสดงผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตโดยรวม โดยมีรายละเอียดของผลการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

1) ผลการศึกษาตามแบบจำลองที่ 1

การศึกษาตามแบบจำลองที่ 1 พบว่า ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ตัวแปรในระดับปัจจัยนำเข้ารวม 10 ตัวแปร สามารถอธิบายการแปรผันของคุณภาพชีวิตได้ร้อยละ 8.6 โดยมีค่า $F=4.372$ และค่า sig of $F=.000$ ซึ่งหมายความว่าตัวแปรในระดับปัจจัยนำเข้าสามารถใช้เป็นสมการในการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตได้ โดยมีตัวแปรที่มีทิศทางความสัมพันธ์ตรงตามสมมติฐานในการวิจัย คือ คุณภาพชีวิตแปรผันตามเพศหญิง สถานภาพสมรสสมรส และรายได้ และแปรผกผันกับ องค์ประกอบของครอบครัวที่มีเด็กอายุน้อยกว่า 15 ปีอยู่ในความดูแล องค์ประกอบของครอบครัวที่มีผู้สูงอายุ (อายุ 60 ปีขึ้นไป) อยู่ในความดูแล การมีโรคประจำตัว และสถานภาพการครองชีพที่อยู่อาศัยที่เป็นบ้านเช่า เป็นแฟลตเช่า เป็นบ้านของหน่วยงาน บิดามารดาหรือบุตร และเป็นบ้านของญาติพี่น้อง ส่วนตัวแปรที่มีทิศทางความสัมพันธ์ไม่ตรงตามสมมติฐานในการวิจัย คือ คุณภาพชีวิตแปรผกผันกับการศึกษา สถานภาพการทำงานเป็นข้าราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ และสถานภาพการทำงานเป็นพนักงานหรือลูกจ้างภาคเอกชน ในขณะที่ได้ตั้งสมมติฐานไว้ว่าคุณภาพชีวิตแปรผันตามตัวแปรดังกล่าว ซึ่งอธิบายได้ว่า ผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงและมีสถานภาพการทำงานอยู่ในระบบนำจะมีความคาดหวังเกี่ยวกับการอยู่อาศัยในโครงการบ้านเอื้ออาทรมากกว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำและมีสถานภาพการทำงานอยู่นอกระบบ และเมื่อได้รับผลไม่ตรงกับความคาดหวังจึงประเมินคุณภาพชีวิตในเชิงลบ

อย่างไรก็ดี ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เรียงตามลำดับความสำคัญ คือ รายได้ สถานภาพการครองครองที่อยู่อาศัยเดิมที่เป็นแฟลตเช่า องค์ประกอบของครอบครัวที่มีเด็กอายุน้อยกว่า 15 ปีอยู่ในความดูแล สถานภาพการทำงานเป็นพนักงานหรือลูกจ้างภาคเอกชน และสถานภาพสมรสสมรส

2) ผลการศึกษาตามแบบจำลองที่ 2

การศึกษาตามแบบจำลองที่ 2 พบว่า ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ตัวแปรในระดับปัจจัยผ่านรวม 12 ตัวแปร สามารถอธิบายการแปรผันของคุณภาพชีวิตได้ร้อยละ 13.3 โดยมีค่า $F=7.675$ และค่า sig of $F=.000$ ซึ่งหมายความว่าตัวแปรในระดับปัจจัยผ่านสามารถใช้เป็นสมการในการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตได้ และได้ในอัตราร้อยละที่มากกว่าตัวแปรในระดับปัจจัยนำเข้า โดยตัวแปรทุกตัวมีทิศทางความสัมพันธ์ตรงตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ คือ คุณภาพชีวิตแปรผันตามการมีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชน การเป็นสมาชิกสหกรณ์บริการ ขนาดพื้นที่ใช้สอยต่อคน การไม่ประสงค์หารายได้พิเศษ การมีโอกาสในการหารายได้พิเศษ ฐานะทางการเงิน การมีเวลาว่างเพื่อการพักผ่อน ระยะเวลาในการออกกำลังกาย การเปลี่ยนแปลงในคุณภาพชีวิต และความคาดหวังที่จะอยู่อาศัยในโครงการตลอดไป และแปรผกผันกับ จำนวนคนที่เป็นภาระเลี้ยงดู จำนวนคนที่ได้รับผลกระทบเกี่ยวกับการทำงาน และปัญหาและอุปสรรคในการอยู่อาศัย

อย่างไรก็ดี ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เรียงตามลำดับความสำคัญ คือ ปัญหาและอุปสรรคในการอยู่อาศัย การเปลี่ยนแปลงในคุณภาพชีวิต ฐานะทางการเงิน การมีโอกาสในการหารายได้พิเศษ จำนวนคนที่ได้รับผลกระทบเกี่ยวกับการทำงาน และระยะเวลาในการออกกำลังกาย

3) ผลการศึกษาตามแบบจำลองที่ 3

การศึกษาตามแบบจำลองที่ 3 ซึ่งเป็นแบบจำลองที่นำตัวแปรในระดับปัจจัยนำเข้าและตัวแปรในระดับปัจจัยผ่านมาวิเคราะห์ในสมการพร้อมกัน ผลการศึกษา พบว่า ตัวแปรในระดับปัจจัยผ่านสามารถอธิบายการแปรผันของคุณภาพชีวิตได้เพิ่มขึ้นจากตัวแปรในระดับปัจจัยนำเข้า ร้อยละ 12.2 รวมเป็นความสามารถในการอธิบายการแปรผันของคุณภาพชีวิตตามแบบจำลองที่ 3 ได้คิดเป็นร้อยละ 20.8 ซึ่งการเพิ่มขึ้นของความสามารถในการอธิบายการแปรผัน (R^2 Change) เป็นการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการพัฒนาที่อยู่อาศัยตามโครงการบ้านเอื้ออาทรมีส่วนทำให้คุณภาพชีวิตของประชากรกลุ่มเป้าหมายดีขึ้นในระดับหนึ่ง ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าการใช้ตัวแปรในระดับปัจจัยนำเข้าวิเคราะห์ร่วมกับตัวแปรในระดับปัจจัยผ่าน สามารถใช้เป็นสมการในการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตได้ดีกว่าการใช้เพียงปัจจัยเดียว โดยมีค่า $F=6.199$ และค่า sig of $F=.000$ และ

แบบจำลองที่ 3 น่าจะมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการใช้อธิบายและพยากรณ์คุณภาพชีวิตของประชากรที่มีรายได้น้อยในโครงการบ้านเอื้ออาทรได้ โดยมีตัวแปรที่มีทิศทางความสัมพันธ์ตรงตามสมมุติฐานในการวิจัย คือ คุณภาพชีวิตแปรผันตามเพศหญิง สถานภาพสมรสสมรส รายได้ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชน การเป็นสมาชิกสหกรณ์บริการ การไม่ประสงค์หารายได้พิเศษ การมีโอกาสในการหารายได้พิเศษ ฐานะทางการเงิน การมีเวลาว่างเพื่อการพักผ่อน ระยะเวลาในการออกกำลังกาย การเปลี่ยนแปลงในคุณภาพชีวิต และความคาดหมายที่จะอยู่อาศัยในโครงการตลอดไป และแปรผกผันกับอายุ องค์ประกอบของครอบครัวที่มีเด็กอายุน้อยกว่า 15 ปีอยู่ในความดูแล องค์ประกอบของครอบครัวที่มีผู้สูงอายุ (อายุ 60 ปีขึ้นไป) อยู่ในความดูแล การมีโรคประจำตัว สถานภาพการครอบครองที่อยู่อาศัยที่เป็นบ้านเช่า เป็นแฟลตเช่า เป็นบ้านของหน่วยงาน บิตามารดาหรือบุตร และเป็นบ้านของญาติพี่น้อง จำนวนคนที่เป็นภาระเลี้ยงดู จำนวนคนที่ได้รับผลกระทบเกี่ยวกับการทำงาน และปัญหาและอุปสรรคในการอยู่อาศัย ส่วนตัวแปรที่มีทิศทางความสัมพันธ์ไม่ตรงตามสมมุติฐานในการวิจัย คือ คุณภาพชีวิตแปรผกผันกับ การศึกษา สถานภาพการทำงานเป็นข้าราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ สถานภาพการทำงานเป็นพนักงานหรือลูกจ้างภาคเอกชน และขนาดพื้นที่ใช้สอยต่อคน ในขณะที่ได้ตั้งสมมุติฐานไว้ว่าคุณภาพชีวิตแปรผันตามตัวแปรดังกล่าว ซึ่งการแปรผกผันของตัวแปรด้านการศึกษาและสถานภาพการทำงานได้อธิบายไว้แล้วในแบบจำลองที่ 1 ส่วนการที่ขนาดพื้นที่ใช้สอยต่อคนมีทิศทางเปลี่ยนไปจากแบบจำลองที่ 2 น่าจะเป็นเพราะได้รับอิทธิพลจากตัวแปรสถานภาพสมรส ซึ่งผู้ที่สมรสและอยู่ร่วมกันหลายคนมีแนวโน้มที่จะมีคุณภาพดีกว่าผู้ที่เป็นโสดหรืออยู่คนเดียวตามลำพัง

อย่างไรก็ดี ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เรียงตามลำดับความสำคัญ คือ รายได้ สถานภาพการครอบครองที่อยู่อาศัยเดิมที่เป็นแฟลตเช่า การเปลี่ยนแปลงในคุณภาพชีวิต ปัญหาและอุปสรรคในการอยู่อาศัย องค์ประกอบของครอบครัวที่มีเด็กอายุน้อยกว่า 15 ปีอยู่ในความดูแล สถานภาพสมรสสมรส การมีโอกาสในการหารายได้พิเศษ เพศหญิง ระยะเวลาในการออกกำลังกาย และความคาดหมายที่จะอยู่อาศัยในโครงการตลอดไป

4) ผลจากการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตโดยรวม

การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตโดยรวม ด้วยเทคนิควิธีการวิเคราะห์ถดถอยพหุตามแบบจำลองทั้ง 3 แบบ พบว่า ตัวแปรในแบบจำลองที่ 1 และแบบจำลองที่ 2 ที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เกือบทุกตัวแปรยังคงมีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อนำมาวิเคราะห์ในแบบจำลองที่ 3 ยกเว้นตัวแปรสถานภาพการทำงานเป็นพนักงานหรือลูกจ้างภาคเอกชน และผลกระทบเกี่ยวกับการทำงานที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในแบบจำลองที่ 1 และแบบจำลองที่ 2 ตามลำดับ แต่กลับมี

ความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติในแบบจำลองที่ 3 ซึ่งน่าจะเป็นความสัมพันธ์สูง ในขณะที่มีตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติในแบบจำลองที่ 1 และแบบจำลองที่ 2 คือ เพศหญิง และความคาดหวังที่จะอยู่อาศัยในโครงการตลอดไป ตามลำดับ แต่กลับมีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในแบบจำลองที่ 3 ซึ่งน่าจะเป็นความสัมพันธ์อันเป็นผลจากแนวคิดในการควบคุมตัวแปรเมื่อนำตัวแปรทั้งหมดมาวิเคราะห์พร้อมกัน ดังนั้น การอธิบายหรือแปลความหมายตามผลการวิเคราะห์ที่ได้จากแบบจำลองที่ 3 จึงน่าจะเพียงพอที่จะทำให้เข้าใจภาพของการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตโดยรวมได้ ซึ่งผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตเมื่อควบคุมตัวแปรอื่นให้คงที่แล้ว พบนัยสำคัญทางสถิติตามแบบจำลองที่ 3 สามารถอธิบายได้ดังนี้

(1) **เพศ** พบว่า คุณภาพชีวิตแปรผันตามเพศหญิง โดยเพศหญิงมีคุณภาพชีวิตดีกว่าเพศชาย โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ .092 ซึ่งอาจเป็นเพราะเพศหญิงเป็นเพศที่มีความผูกพันใกล้ชิดกับครอบครัว เอาใจใส่และสนใจดูแลสุขภาพมากกว่าเพศชาย นอกจากนั้น เพศหญิงเป็นเพศที่ให้ความสำคัญกับความมั่นคงในที่อยู่อาศัยมากกว่าเพศชาย ซึ่งการมีโอกาสมีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง น่าจะทำให้เพศหญิงมีความพึงพอใจในชีวิตมากกว่าเพศชาย

(2) **สถานภาพสมรส** พบว่า คุณภาพชีวิตแปรผันตามสถานภาพสมรสสมรส โดยผู้มีสถานภาพสมรสสมรสมีคุณภาพชีวิตดีกว่าผู้เป็นโสด หม้าย หย่าหรือแยกกันอยู่ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ .122 ซึ่งอธิบายได้ว่าการมีความเป็นอยู่ที่มีองค์ประกอบของครอบครัวในรูปแบบการสมรสมีคุณภาพชีวิตดีกว่าผู้เป็นโสด โดยเฉพาะผู้ที่เป็นหม้าย หย่าหรือแยกกันอยู่ ซึ่งจัดว่าน่าจะเป็นผู้ที่มีปัญหาชีวิตครอบครัว นอกจากนั้น ชีวิตสมรสกับที่อยู่อาศัยถือว่าเป็นของคู่กัน เพราะที่อยู่อาศัยเป็นจุดเริ่มต้นของการมีครอบครัวที่อบอุ่นมั่นคง การมีที่อยู่อาศัยใหม่ น่าจะมีส่วนช่วยให้ผู้ที่มีสถานภาพสมรสสมรสมีความพึงพอใจในชีวิตมากกว่าผู้เป็นโสด โดยเฉพาะผู้ที่เป็นหม้าย หย่าหรือแยกกันอยู่ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Cummin (2001:11) ซึ่งศึกษาความเป็นอยู่ที่ดีของชาวออสเตรเลีย พบว่า ผู้ที่มีสถานภาพสมรสสมรสมีความเป็นอยู่ดีกว่าผู้เป็นโสด หม้าย หย่าหรือแยกกันอยู่

(3) **รายได้** พบว่า คุณภาพชีวิตแปรผันตามรายได้ โดยผู้ที่มีรายได้สูงมีคุณภาพชีวิตดีกว่าผู้ที่มีรายได้ต่ำ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ .241 ซึ่งหมายความว่าผู้ที่มีรายได้สูงมีโอกาสที่จะมีคุณภาพชีวิตที่ดีกว่าผู้ที่มีรายได้ต่ำ ทั้งนี้เพราะการมีรายได้ที่พอเพียงจะช่วยให้ความเป็นอยู่ของมนุษย์ดีขึ้น โดยสามารถตอบสนองความต้องการด้านวัตถุและความจำเป็นขั้นพื้นฐานได้ดีกว่า นอกจากนั้น การที่รัฐให้เงินอุดหนุนแก่ผู้อยู่อาศัยหน่วยละ 80,000 บาท น่าจะมีส่วนทำให้ภาระในการจ่ายค่าบ้านลดลง และสร้างความพึงพอใจในชีวิตในเชิงบวกตามระดับของรายได้ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ

Rehdanz and Maddison (2005:118) เรื่อง Climate and Happiness ที่พบว่าความสุขแปรผันตาม รายได้ประชาชาติต่อหัว

(4) องค์ประกอบของครอบครัวที่มีเด็กอายุน้อยกว่า 15 ปีอยู่ในความดูแล พบว่า คุณภาพชีวิตแปรผกผันกับ องค์ประกอบของครอบครัวที่มีเด็กอายุน้อยกว่า 15 ปีอยู่ในความดูแล โดยผู้ที่มีเด็กอายุน้อยกว่า 15 ปีอยู่ในความดูแลมีคุณภาพชีวิตต่ำกว่าผู้ที่ไม่มีเด็กอายุน้อยกว่า 15 ปี อยู่ในความดูแล โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -0.158 ซึ่งอธิบายได้ว่าการมีเด็กอายุน้อยกว่า 15 ปี อยู่ในความดูแลเป็นช่วงที่ผู้ดูแลจะต้องเลี้ยงดู ให้การศึกษาและแบกรับค่าใช้จ่ายทุกด้าน ยังมีจำนวน เด็กมากภาระค่าใช้จ่ายก็น่าจะมากขึ้น จึงทำให้ระดับคุณภาพชีวิตต่ำกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับผู้ไม่มีเด็ก หรือมีเด็กอยู่ในความดูแลในจำนวนที่น้อยกว่า นอกจากนี้ การย้ายที่อยู่อาศัยไปอยู่ในที่ซึ่งห่างไกล จากชุมชนเมืองหรือการอยู่อาศัยในอาคารชุด อาจทำให้ผู้อยู่อาศัยที่มีเด็กอายุน้อยกว่า 15 ปีอยู่ใน ความดูแลเกิดความกังวลทั้งด้านความสะดวกสบายและค่าใช้จ่ายในการเดินทางที่เพิ่มขึ้น จึงประเมิน คุณภาพชีวิตในเชิงลบ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Beck et al. (1974:299) ที่พบว่า ครอบครัว ที่มีเด็กอยู่ในความดูแลมีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในที่อยู่อาศัย โดยครอบครัวที่มีเด็กมีความพึงพอใจ ในสภาพแวดล้อมทางกายภาพน้อยกว่าครอบครัวที่ไม่มีเด็กอยู่ในความดูแล

(5) สถานภาพการครอบครองที่อยู่อาศัยเดิมเป็นแฟลตเช่า พบว่า คุณภาพชีวิต แปรผกผันกับสถานภาพการครอบครองที่อยู่อาศัยเดิมเป็นแฟลตเช่า โดยผู้ที่มีสถานภาพการครอบครอง ที่อยู่อาศัยเดิมเป็นแฟลตเช่ามีคุณภาพชีวิตต่ำกว่าผู้ที่มีสถานภาพการครอบครองที่อยู่อาศัยเดิมในลักษณะ ของการปลูกบ้านในที่ดินเช่าหรือในที่ดินบุกรุก โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -0.193 ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่า ที่อยู่อาศัยเดิมก่อนย้ายเข้าอยู่อาศัยในโครงการบ้านเอื้ออาทรที่มีลักษณะเป็นแฟลตเช่า มีทำเลที่ตั้งที่ใกล้ แหล่งงาน การคมนาคมสะดวก และมีความสะดวกในการหาซื้อของกินของใช้ จึงรู้สึกว่ามีคุณภาพชีวิต ต่ำกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับผู้ที่มีที่อยู่อาศัยเดิมในลักษณะของการปลูกบ้านในที่ดินเช่าหรือในที่ดินบุกรุก ซึ่งนอกจากจะมีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเองแล้วยังได้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดีขึ้นอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ การศึกษาของ Westaway (2004:3) ซึ่งศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจในชีวิตและสิ่งแวดล้อมของการ ตั้งถิ่นฐานในรูปแบบการจัดการที่อยู่ใหม่ในประเทศแอฟริกาใต้ ที่พบว่าผู้ที่เคยอยู่อาศัยในชุมชนแออัด มาก่อนมีระดับความพึงพอใจในชีวิตและสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับผู้ที่ย้ายมาอยู่ล่วงหน้า ผู้ที่รื้อการรื้อย้าย และผู้ที่ได้รับการแบ่งแปลงที่ดินให้

(6) การมีโอกาสในการหารายได้พิเศษ พบว่า คุณภาพชีวิตแปรผันตามการมีโอกาส ในการหารายได้พิเศษ โดยผู้อยู่อาศัยที่มีโอกาสหารายได้พิเศษเพิ่มขึ้นจากการอยู่อาศัยในโครงการ บ้านเอื้ออาทรมีคุณภาพชีวิตดีกว่าผู้ที่ไม่มีโอกาสในการหารายได้พิเศษเพิ่มขึ้น โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ เท่ากับ 0.101 ซึ่งอธิบายได้ว่าการมีโอกาสหารายได้พิเศษทำให้ผู้อยู่อาศัยมีงานทำนอกเหนือจาก

งานประจำและมีรายได้เพิ่มขึ้น เมื่อรายได้เพิ่มขึ้นก็ทำให้มีความเป็นอยู่ดีขึ้น จึงมีความรู้สึกว่ามีคุณภาพชีวิตดีกว่าผู้อยู่อาศัยที่ไม่มีโอกาสหารายได้พิเศษ รวมทั้งผู้ที่ไม่ประสงค์จะหารายได้พิเศษ ซึ่งแสดงให้เห็นว่านโยบายการสร้างวัฒนธรรมเอื้ออาหารด้านเศรษฐกิจชุมชน มีส่วนทำให้คุณภาพชีวิตของกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ไม่น้อยดีขึ้น

(7) **ระยะเวลาในการออกกำลังกาย** พบว่า คุณภาพชีวิตแปรผันตามระยะเวลาในการออกกำลังกาย โดยผู้ที่มีระยะเวลาในการออกกำลังกายมากมีคุณภาพชีวิตดีกว่าผู้ที่มีระยะเวลาในการออกกำลังกายน้อยหรือไม่ได้ออกกำลังกาย โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ .084 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการออกกำลังกายมีส่วนสำคัญที่จะทำให้ผู้ออกกำลังกายมีสุขภาพแข็งแรง จิตใจเบิกบานและมีคุณภาพชีวิตที่ดี จึงอาจกล่าวได้ว่าการออกแบบโดยการจัดให้มีสถานที่ออกกำลังกายหรือลานกีฬา รวมทั้งการจัดกิจกรรมกีฬาตามแนวทางการสร้างวัฒนธรรมเอื้ออาหารด้านสังคมในโครงการบ้านเอื้ออาหาร เป็นสิ่งที่มีประโยชน์ต่อผู้อยู่อาศัยในชุมชน

(8) **ปัญหาและอุปสรรคในการอยู่อาศัย** พบว่า คุณภาพชีวิตแปรผันกับการมี ปัญหาและอุปสรรคในการอยู่อาศัย โดยผู้ที่มีปัญหาและอุปสรรคในการอยู่อาศัยมีคุณภาพชีวิตต่ำกว่าผู้ที่ไม่ มีปัญหาและอุปสรรคในการอยู่อาศัย โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -.167 ซึ่งอธิบายได้ว่าผู้ที่มีปัญหา และอุปสรรคในการอยู่อาศัยในโครงการบ้านเอื้ออาหาร ไม่ว่าจะ เป็นปัญหาเกี่ยวกับการเดินทาง การทำงาน เพื่อนบ้าน การให้บริการที่ไม่เป็นที่พึงพอใจและอื่นๆ มีผลทำให้คุณภาพชีวิตต่ำกว่าผู้ที่ไม่มีปัญหา และอุปสรรคในการอยู่อาศัย ซึ่งนับว่าเป็นเรื่องปกติเพราะการมี ปัญหาและอุปสรรคย่อมทำให้การดำเนินชีวิต ไม่ราบรื่นและทำให้ความสุขลดลง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Cummin (2006:29) ซึ่งศึกษา ความเป็นอยู่ที่ดีของชาวออสเตรเลีย พบว่า ผู้ที่มีปัญหาหรือกังวลใจว่าจะมีเงินพอกับค่าใช้จ่ายหรือไม่ เป็นผู้ที่มีความเป็นอยู่ค่อนข้างแย่มากเมื่อเปรียบเทียบกับผู้ที่ไม่มีปัญหา หรือความกังวลเกี่ยวกับความ พึ่งพของเงิน และการศึกษาของ อภิวัฒน์ บุญสาทร (2546:38-39) ซึ่งศึกษาความพึงพอใจ ในที่อยู่อาศัยของผู้อยู่อาศัยในโครงการเคหะชุมชนประเภทเช่าซื้อในสวนภูมิภาคของ กคช. พบว่า ความพึงพอใจในที่อยู่อาศัยแปรผันกับปัญหาและอุปสรรคในการอยู่อาศัย โดยผู้ที่มีปัญหาและ อุปสรรคในการอยู่อาศัยมีความพึงพอใจในที่อยู่อาศัยน้อยกว่าผู้ที่ไม่มีปัญหาและอุปสรรคในการ อยู่อาศัย อย่างไรก็ตาม ปัญหาและอุปสรรคในการอยู่อาศัยของกลุ่มตัวอย่างมีความหลากหลาย และ เกี่ยวข้องกับแนวทางการสร้างวัฒนธรรมเอื้ออาหารทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและด้านบริการ จึงเป็นสิ่งที่ กคช. จะต้องศึกษา ติดตามและเร่งรัด ดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องและจริงจัง

(9) **การเปลี่ยนแปลงในคุณภาพชีวิต** พบว่า คุณภาพชีวิตแปรผันตามการเปลี่ยนแปลง ในคุณภาพชีวิต โดยผู้ที่มีการเปลี่ยนแปลงในคุณภาพชีวิตในทางที่ดีขึ้นมีคุณภาพชีวิตดีกว่าผู้ที่มี

การเปลี่ยนแปลงในคุณภาพชีวิตในทางที่แย่งลง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ .169 ซึ่งหมายความว่า ผู้อยู่อาศัยที่ย้ายถิ่นที่อยู่อาศัยเข้าอยู่อาศัยในโครงการบ้านเอื้ออาทรแล้วทำให้คุณภาพชีวิตเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้นกว่าการอยู่อาศัยในที่อยู่เดิม คุณภาพชีวิตของผู้อยู่อาศัยนั้นจะดีกว่าคุณภาพชีวิตของผู้อยู่อาศัยที่พบว่าการอยู่อาศัยในโครงการบ้านเอื้ออาทรทำให้คุณภาพชีวิตแย่งลงกว่าเดิม ซึ่งแสดงให้เห็นว่า นโยบายและแนวทางในการจัดทำโครงการบ้านเอื้ออาทร ทั้งด้านการให้เงินอุดหนุน การเลือกทำเลที่ตั้งโครงการ การออกแบบที่อยู่อาศัย การสร้างวัฒนธรรมเอื้ออาทรและการให้บริการชุมชน เป็นแนวทางที่มีส่วนช่วยให้คุณภาพชีวิตของกลุ่มตัวอย่างดีขึ้น แม้ว่าจะต้องมีการปรับปรุงในบางโครงการหรือบางกิจกรรม เช่น การรักษาระเบียบในการอยู่อาศัย และระบบรักษาความปลอดภัยในชุมชน ก็ตาม

(10) ความคาดหวังที่จะอยู่อาศัยในโครงการ พบว่า คุณภาพชีวิตแปรผันตามความคาดหวังที่จะอยู่อาศัยในโครงการ โดยผู้ที่มีความคาดหวังที่จะอยู่อาศัยในโครงการตลอดไป มีคุณภาพชีวิตดีกว่าผู้อยู่อาศัยที่ยังมีความคิดที่จะย้ายที่อยู่ใหม่หรือยังไม่แน่นอน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ .079 ซึ่งอธิบายได้ว่า ผู้ที่ได้ที่อยู่อาศัยใหม่ซึ่งตรงกับความต้องการและความสามารถในการผ่อนชำระ รวมทั้งมีความคาดหวังว่าจะอยู่อาศัยในโครงการตลอดไป จึงมีความพึงพอใจในชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีในเชิงบวก ส่วนผู้ที่ได้ที่อยู่อาศัยซึ่งยังไม่ตรงกับความต้องการอย่างแท้จริง จึงคิดที่จะหาที่อยู่ใหม่และมีผลทำให้มีความพึงพอใจในชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีในเชิงลบ โดยที่ความคาดหวังที่จะอยู่อาศัยในโครงการน่าจะเกี่ยวข้องกับสถานภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และการครอบครองที่อยู่อาศัยเดิมของกลุ่มตัวอย่าง กล่าวคือ ถ้ากลุ่มตัวอย่างมีคุณสมบัติตรงตามข้อกำหนดของโครงการบ้านเอื้ออาทร คือเป็นผู้มีรายได้น้อยและมีปัญหาที่อยู่อาศัยอย่างแท้จริง ก็น่าจะเป็นผู้ที่มีความคาดหวังที่จะอยู่อาศัยในโครงการตลอดไป ซึ่งผลของการศึกษานี้สอดคล้องกับการศึกษาของ อภิวัฒน์ บุญสาคร (2546:38-39) ที่ได้ศึกษาความพึงพอใจในที่อยู่อาศัยของผู้อยู่อาศัยในโครงการเคหะชุมชนประเภทเช่าซื้อในสวนภูมิภาคของ กคช. พบว่า ความพึงพอใจในที่อยู่อาศัยแปรผันตามความคาดหวังที่จะอยู่อาศัยในโครงการตลอดไป

สำหรับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สามารถอธิบายได้ ดังนี้

(1) อายุ พบว่า คุณภาพชีวิตแปรผันผกผันกับอายุ โดยผู้ที่มีอายุมากมีแนวโน้มที่จะมีคุณภาพชีวิตต่ำกว่าผู้ที่มีอายุน้อย โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -.077 ซึ่งอธิบายได้ว่าผู้อยู่อาศัยที่มีอายุน้อยมีคุณภาพชีวิตดีกว่าผู้อยู่อาศัยที่มีอายุมาก ทั้งนี้เพราะผู้ที่มีอายุมากมักมีปัญหาด้านสุขภาพและหากต้องอยู่อาศัยในอาคารชุดที่ต้องขึ้นลงบันไดหลายชั้นอาจไม่ได้รับความสะดวก และบางคนที่อยู่อาศัยในวัยเกษียณซึ่งเป็นช่วงที่ขาดรายได้หรือรายได้ลดลง รวมทั้งต้องพึ่งพาอาศัยผู้อื่น จึงมีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตในเชิงลบ เช่นเดียวกับการศึกษาของ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (2542:176)

ซึ่งศึกษาคุณภาพชีวิตของคนในเขตเมืองภาคกลาง ตามโครงการศึกษาคุณภาพชีวิตของคนในเขตเมืองของประเทศไทย ที่พบว่า คุณภาพชีวิตแปรผกผันกับอายุอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

(2) การศึกษา พบว่า คุณภาพชีวิตแปรผกผันกับการศึกษา โดยผู้ที่มีการศึกษาสูง มีแนวโน้มที่จะประเมินระดับคุณภาพชีวิตต่ำกว่าผู้ที่มีการศึกษาต่ำ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -0.025 ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่าผู้อยู่อาศัยที่มีการศึกษาสูงมีความคาดหวังในสิ่งที่จะได้รับจากโครงการบ้านเอื้ออาทร และความคาดหวังในชีวิตมากกว่าผู้อยู่อาศัยที่มีการศึกษาต่ำ และเมื่อได้รับบริการและสภาพแวดล้อมที่ไม่ตรงกับความต้องการ จึงมีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตในเชิงลบ เช่นเดียวกับการศึกษาของศรีเมืองพลังฤทธิ์ (2547:115) ซึ่งศึกษาการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุโดยตนเอง ครอบครัวและชุมชน ที่พบว่า คุณภาพชีวิตด้านร่างกาย ด้านจิตใจและด้านความพอใจมีแนวโน้มแปรผกผันกับการศึกษา แต่อย่างไรก็ดีเป็นความสัมพันธ์ที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

(3) ข้าราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ พบว่า คุณภาพชีวิตแปรผกผันกับสถานภาพการทำงานเป็นข้าราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ โดยผู้ที่มีสถานภาพการทำงานเป็นข้าราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจมีแนวโน้มที่จะประเมินระดับคุณภาพชีวิตต่ำกว่าผู้ที่มีสถานภาพการทำงานเป็นผู้ค้าขาย รับจ้างและอาชีพอิสระ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -0.002 ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่าผู้อยู่อาศัยที่เป็นข้าราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจเป็นผู้ที่มีการศึกษาและมีความคาดหวังในการอยู่อาศัยในโครงการบ้านเอื้ออาทรมากกว่าผู้ที่มีสถานภาพการทำงานเป็นผู้ค้าขาย รับจ้างและอาชีพอิสระ และเมื่อได้รับบริการและสภาพแวดล้อมที่ไม่ตรงกับความต้องการ จึงมีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตในเชิงลบ เช่นเดียวกับการศึกษาของ อภิวัฒน์ บุญสาร (2546:38-39) ซึ่งศึกษาความพึงพอใจในที่อยู่อาศัยของผู้อยู่อาศัยในโครงการเคหะชุมชนประเภทเช่าซื้อในสวนภูมิภาคของ กคช. ที่พบว่า ความพึงพอใจในที่อยู่อาศัยแปรผกผันกับสถานภาพการทำงานอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

(4) พนักงานหรือลูกจ้างภาคเอกชน พบว่า คุณภาพชีวิตแปรผกผันกับสถานภาพการทำงานเป็นพนักงานหรือลูกจ้างภาคเอกชน โดยผู้ที่มีสถานภาพการทำงานเป็นพนักงานหรือลูกจ้างภาคเอกชนมีแนวโน้มที่จะประเมินระดับคุณภาพชีวิตต่ำกว่าผู้ที่มีสถานภาพการทำงานเป็นผู้ค้าขาย รับจ้างและอาชีพอิสระ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -0.062 ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่าผู้อยู่อาศัยที่เป็นพนักงานหรือลูกจ้างภาคเอกชนเป็นผู้ที่มีความคาดหวังในการอยู่อาศัยในโครงการบ้านเอื้ออาทรมากกว่าผู้ที่มีสถานภาพการทำงานเป็นผู้ค้าขาย รับจ้างและอาชีพอิสระ และเมื่อได้รับบริการและสภาพแวดล้อมที่ไม่ตรงกับความต้องการ จึงมีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตในเชิงลบ

(5) องค์ประกอบของครอบครัวที่มีผู้สูงอายุ พบว่า คุณภาพชีวิตแปรผกผันกับองค์ประกอบของครอบครัวที่มีผู้สูงอายุอยู่ในความดูแล โดยผู้ที่มีผู้สูงอายุอยู่ในความดูแลมีแนวโน้มที่จะมีคุณภาพชีวิตต่ำกว่าผู้ที่ไม่ผู้สูงอายุอยู่ในความดูแล โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -0.026 ซึ่งอธิบายได้ว่า

การมีผู้สูงอายุอยู่ในความดูแล เป็นช่วงที่ผู้ดูแลจะต้องให้ความเอาใจใส่แก่ผู้สูงอายุทั้งร่างกายและจิตใจ รวมถึงการแบกรับค่าใช้จ่ายตามอัตราภาพ ยิ่งมีจำนวนผู้สูงอายุมากภาระค่าใช้จ่ายก็จะมากขึ้น จึงทำให้ระดับคุณภาพชีวิตต่ำกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับผู้ที่ไม่มีผู้สูงอายุหรือมีผู้สูงอายุอยู่ในความดูแลน้อยกว่า

(6) การมีโรคประจำตัว พบว่า คุณภาพชีวิตแปรผกผันกับการมีโรคประจำตัว โดยผู้ที่มีโรคประจำตัวมีแนวโน้มที่จะมีคุณภาพชีวิตต่ำกว่าผู้ที่ไม่ใช่โรคประจำตัว โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -0.23 ซึ่งอธิบายได้ว่าการมีโรคประจำตัวมีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับภาวะสุขภาพอนามัย รวมถึงภาระค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษาและความเป็นอยู่ที่ดีด้านจิตใจ จึงทำให้คุณภาพชีวิตของผู้ที่มีโรคประจำตัวต่ำกว่าผู้ที่ไม่ใช่โรคประจำตัว

(7) สถานภาพการครอบครองที่อยู่อาศัยเดิมที่เป็นบ้านเช่า บ้านของหน่วยงาน บิดามารดาหรือลูก และบ้านของญาติพี่น้อง พบว่า คุณภาพชีวิตแปรผกผันกับสถานภาพการครอบครองที่อยู่อาศัยเดิมที่เป็นบ้านเช่า บ้านของหน่วยงาน บิดามารดาหรือลูก และบ้านของญาติพี่น้อง โดยผู้ที่ครอบครองที่อยู่อาศัยเดิมในลักษณะดังกล่าวมีแนวโน้มที่จะประเมินระดับคุณภาพชีวิตต่ำกว่าผู้ที่ครอบครองที่อยู่อาศัยเดิมในลักษณะของการปลูกบ้านในที่ดินเช่าหรือในที่ดินบุกรุก โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -1.06 , -0.33 , -0.86 ตามลำดับ ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่าที่อยู่อาศัยเดิมก่อนย้ายเข้าอยู่อาศัยในโครงการบ้านเอื้ออาทรที่มีลักษณะเป็นบ้านเช่า บ้านของหน่วยงาน บิดามารดาหรือลูก และบ้านของญาติพี่น้อง มีทำเลที่ตั้งที่ใกล้แหล่งงาน การคมนาคมสะดวก และมีความสะดวกในการหาซื้อของกินของใช้ เช่นเดียวกับการอยู่อาศัยในแฟลตเช่า จึงรู้สึกว่ามีคุณภาพชีวิตต่ำกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับผู้ที่มีที่อยู่อาศัยเดิมในลักษณะของการปลูกบ้านในที่ดินเช่าหรือในที่ดินบุกรุก

(8) จำนวนคนที่เป็นภาระเลี้ยงดู พบว่า คุณภาพชีวิตแปรผกผันกับจำนวนคนที่เป็นภาระเลี้ยงดู โดยผู้ที่มีจำนวนคนที่เป็นภาระเลี้ยงดูมากมีแนวโน้มที่จะมีคุณภาพชีวิตต่ำกว่าผู้ที่ไม่ใช่คนที่เป็นภาระเลี้ยงดูหรือมีจำนวนคนที่เป็นภาระเลี้ยงดูน้อย โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -0.41 ซึ่งอธิบายได้ว่าผู้ที่มีภาระเลี้ยงดูจะต้องให้การดูแล ส่งเสียเงินทอง รวมทั้งให้การศึกษาแก่ผู้ที่เป็นภาระ เช่น บุตร บิดามารดาหรือญาติพี่น้อง เป็นต้น จึงรู้สึกว่ามีคุณภาพชีวิตต่ำกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับผู้ที่ไม่ใช่ภาระเลี้ยงดูหรือมีจำนวนคนที่เป็นภาระเลี้ยงดูน้อยกว่า

(9) การมีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชน พบว่า คุณภาพชีวิตแปรผันตามการมีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชน โดยผู้ที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชนอย่างสม่ำเสมอมีแนวโน้มที่จะมีคุณภาพชีวิตดีกว่าผู้ที่ไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชนหรือมีส่วนร่วมบ้างไม่มีส่วนร่วมบ้าง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.60 ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่าการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้อยู่อาศัยในชุมชน รวมทั้งการได้รับความรู้และความสุขทางใจ จึงรู้สึกว่ามีคุณภาพชีวิตดีกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับผู้ที่ไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชนหรือมีส่วนร่วมในกิจกรรมน้อยกว่า อย่างไรก็ตาม การที่ตัวแปรการมี

ส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชนมีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตโดยรวม อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยังไม่อาจสรุปได้ว่าการสร้างวัฒนธรรมเอื้ออาทรที่จัดให้มีกิจกรรมต่างๆ เป็นสิ่งที่มีประโยชน์น้อย แต่อาจเป็นเพราะว่ามีปัจจัยอื่นๆ ที่มีความสำคัญต่อการมีคุณภาพชีวิตโดยรวมที่ดีมากกว่า

(10) การเป็นสมาชิกสหกรณ์บริการ พบว่า คุณภาพชีวิตแปรผันตามการเป็นสมาชิกสหกรณ์บริการ โดยผู้ที่ เป็นสมาชิกสหกรณ์บริการมีแนวโน้มที่จะมีคุณภาพชีวิตดีกว่าผู้ที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสหกรณ์บริการ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ .061 ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่าการเป็นสมาชิกสหกรณ์บริการทำให้ผู้เป็นสมาชิกมีส่วนร่วมในการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนและมีความผูกพันเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน จึงรู้สึกว่ามีคุณภาพชีวิตดีกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับผู้ที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสหกรณ์บริการ อย่างไรก็ตาม การที่ตัวแปรการเป็นสมาชิกสหกรณ์บริการมีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตโดยรวม อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ อาจเป็นเพราะบทบาทการดำเนินงานของสหกรณ์บริการยังไม่มี ความชัดเจน และยังไม่สามารถสร้างผลประโยชน์ตอบแทนให้แก่สมาชิกอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งเป็นเรื่อง ที่ กคช. จะต้องศึกษา และกำหนดแนวทางการดำเนินงานให้เป็นที่ยอมรับต่อไป

(11) ขนาดพื้นที่ใช้สอยต่อคน พบว่า คุณภาพชีวิตแปรผันกับขนาดพื้นที่ใช้สอยต่อคน โดยครัวเรือนที่มีขนาดพื้นที่ใช้สอยต่อคนน้อยมีแนวโน้มที่จะมีคุณภาพชีวิตดีกว่าครัวเรือนที่มีขนาดพื้นที่ใช้สอยต่อคนมาก โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -.018 ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่าการมีพื้นที่ใช้สอยต่อคนน้อยกว่าหรืออีกนัยหนึ่งหมายถึงการมีจำนวนคนในครัวเรือนมากกว่าทำให้เกิดความอึดอัดใจ สามารถพึ่งพาช่วยเหลือกันและกันได้ จึงรู้สึกว่ามีคุณภาพชีวิตดีกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับครัวเรือนที่มีจำนวนผู้อยู่อาศัยน้อยกว่าหรือมีพื้นที่ใช้สอยต่อคนมากกว่า อย่างไรก็ตาม การที่ตัวแปรขนาดพื้นที่ใช้สอยต่อคนมีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตโดยรวม อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าน่าจะมีปัจจัยอื่นๆ ที่มีความสำคัญต่อการมีคุณภาพชีวิตโดยรวมที่ดีมากกว่า

(12) การไม่ประสงค์หารายได้พิเศษ พบว่า คุณภาพชีวิตแปรผันตามการไม่ประสงค์หารายได้พิเศษ โดยผู้ที่ไม่ประสงค์หารายได้พิเศษมีแนวโน้มที่จะมีคุณภาพชีวิตดีกว่าผู้ที่ไม่มีโอกาสในการหารายได้พิเศษ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ .040 ซึ่งอธิบายได้ว่าผู้ที่ไม่ประสงค์หารายได้พิเศษเป็นผู้ที่มีงานทำที่มั่นคงและมีรายเพียงพอ จึงรู้สึกว่ามีคุณภาพชีวิตดีกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับผู้ที่ไม่มีโอกาสในการหารายได้พิเศษในขณะที่รายได้ยังไม่เพียงพอ

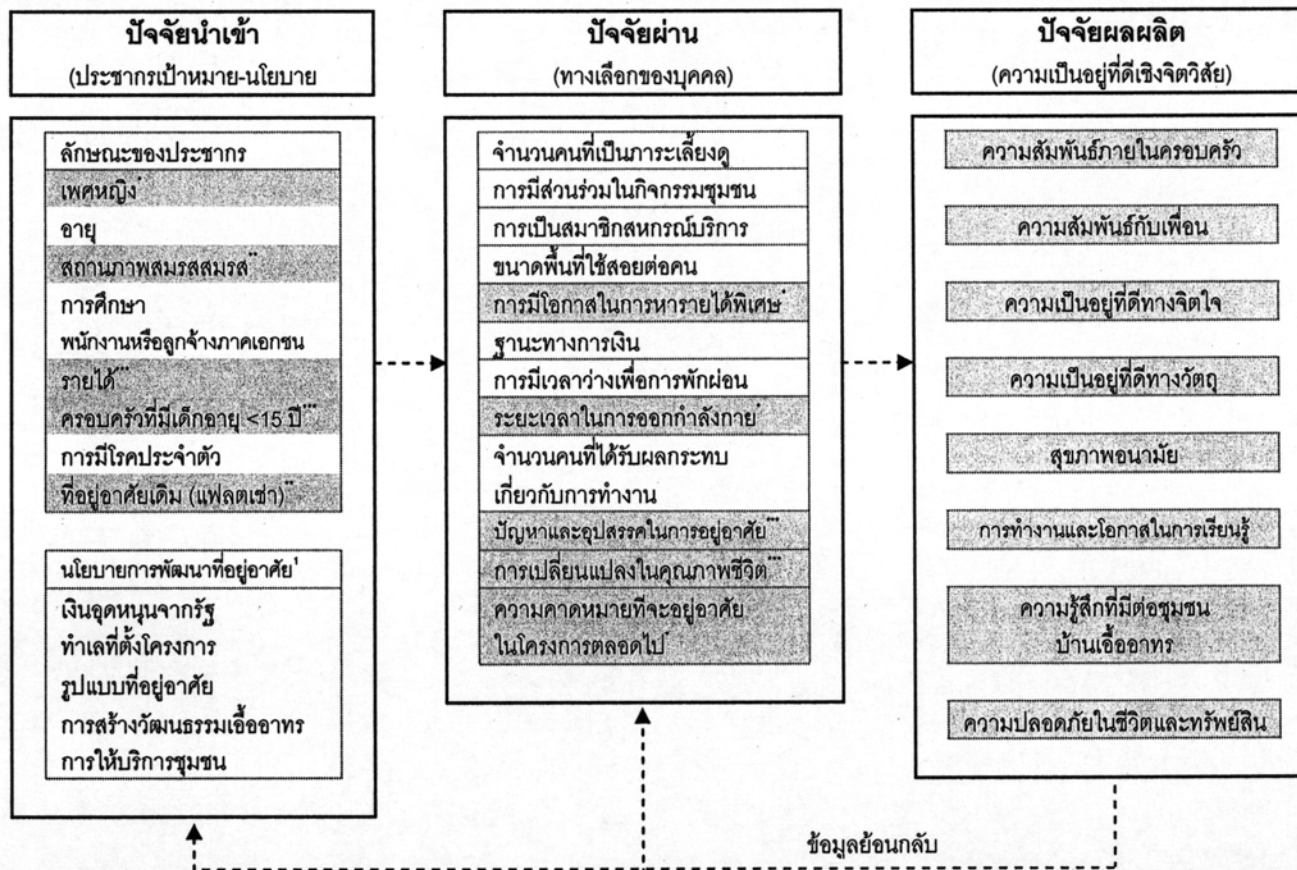
(13) ฐานะทางการเงิน พบว่า คุณภาพชีวิตแปรผันตามฐานะทางการเงิน โดยผู้ที่มีฐานะการเงินพอกินพอใช้หรือมีเหลือเก็บมีแนวโน้มที่จะมีคุณภาพชีวิตดีกว่าผู้ที่มีฐานะการเงินไม่พอใช้หรือติดลบ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ .019 ซึ่งอธิบายได้ว่าผู้ที่มีฐานะทางการเงินในระดับที่เพียงพอไม่ขัดสนจนเกินไป มีโอกาสที่จะมีความเป็นอยู่ที่ดีกว่า จึงรู้สึกว่ามีคุณภาพชีวิตดีกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับผู้ที่มีฐานะทางการเงินไม่พอใช้หรือติดลบ

ตารางที่ 5.3: ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุของคุณภาพชีวิตโดยรวมของกลุ่มตัวอย่าง (N=664)

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์ปรับฐาน		
	แบบจำลอง1	แบบจำลอง2	แบบจำลอง3
ตัวแปรอิสระ: ระดับปัจจัยนำเข้า			
เพศหญิง	.068	–	.092 [*]
อายุ	-.066	–	-.077
สถานภาพสมรสสมรส	.096 [*]	–	.122 ^{**}
การศึกษา	-.075	–	-.025
สถานภาพการทำงาน			
ข้าราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ (กลุ่ม 1)	-.027	–	-.002
พนักงานหรือลูกจ้างภาคเอกชน (กลุ่ม 2)	-.105 [*]	–	-.062
รายได้	.246 ^{***}	–	.241 ^{***}
องค์ประกอบของครอบครัวที่มีเด็กอายุน้อยกว่า 15 ปี	-.154 ^{***}	–	-.158 ^{***}
องค์ประกอบของครอบครัวที่มีผู้สูงอายุ	-.038	–	-.026
การมีโรคประจำตัว	-.065	–	-.023
สถานภาพการครองครองที่อยู่อาศัยเดิม			
บ้านเช่า (กลุ่ม 1)	-.061	–	-.106
แฟลตเช่า (กลุ่ม 2)	-.160 [*]	–	-.193 ^{**}
บ้านของหน่วยงาน บิตามารดาหรือลูก (กลุ่ม 3)	-.023	–	-.033
บ้านของญาติพี่น้อง (กลุ่ม 4)	-.054	–	-.086
ตัวแปรอิสระ: ระดับปัจจัยผ่าน			
จำนวนคนที่เป็นภาระเลี้ยงดู	–	-.030	-.041
การมีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชน	–	.047	.060
การเป็นสมาชิกสหกรณ์บริการ	–	.052	.061
ขนาดพื้นที่ใช้สอยต่อคน	–	.036	-.018
การมีโอกาสในการหารายได้พิเศษ			
การไม่ประสงค์หารายได้พิเศษ (กลุ่ม 1)	–	.029	.040
การมีโอกาสในการหารายได้พิเศษ (กลุ่ม 2)	–	.094 [*]	.101 [*]
ฐานะทางการเงิน	–	.098 ^{**}	.019
การมีเวลาว่างเพื่อการพักผ่อน	–	.054	.033
ระยะเวลาในการออกกำลังกาย	–	.089 [*]	.084 [*]
จำนวนคนที่ได้รับผลกระทบเกี่ยวกับการทำงาน	–	-.092 [*]	-.062
ปัญหาและอุปสรรคในการอยู่อาศัย	–	-.172 ^{***}	-.167 ^{***}
การเปลี่ยนแปลงในคุณภาพชีวิต	–	.134 ^{***}	.169 ^{***}
ความคาดหมายที่จะอยู่อาศัยในโครงการตลอดไป	–	.060	.079 [*]
R ²	.086	.133	.208
SEE	.46700	.45451	.43909
F	4.372	7.675	6.199
Sig. of F	.000	.000	.000

^{*} P-value ≤ .05, ^{**} P-value ≤ .01, ^{***} P-value ≤ .001

แผนภาพที่ 5.1: ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตโดยรวมของกลุ่มตัวอย่าง

หมายเหตุ: ¹ นโยบายการพัฒนาที่อยู่อาศัยเป็นปัจจัยนำเข้าเงินนโยบายซึ่งจะมีผลต่อประชากรเป้าหมายในระดับปัจจัยผ่าน ดังนั้นในการตั้งสมมุติฐานจึงไม่นำปัจจัยนำเข้าส่วนนี้อยู่ในสมมุติฐานของการวิจัย

■ หมายถึง ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ¹ P-value ≤ .05, ² P-value ≤ .01, ³ P-value ≤ .001

(14) การมีเวลารว่างเพื่อการพักผ่อน พบว่า คุณภาพชีวิตแปรผันตามการมีเวลารว่างเพื่อการพักผ่อน โดยผู้ที่มีเวลารว่างเพื่อการพักผ่อนมากมีแนวโน้มที่จะมีคุณภาพชีวิตดีกว่าผู้ที่มีเวลารว่างเพื่อการพักผ่อนน้อย โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ .033 ซึ่งอธิบายได้ว่าการมีเวลารว่างเพื่อการพักผ่อนหลังจากเลิกงานมีส่วนทำให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีกว่า อย่างไรก็ตาม การที่ตัวแปรการมีเวลารว่างเพื่อการพักผ่อนมีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตโดยรวม อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่าน่าจะมีปัจจัยอื่นๆ ที่มีความสำคัญสำหรับผู้มีรายได้น้อยมากกว่าปัจจัยด้านการมีเวลาเพื่อการพักผ่อน

(15) จำนวนคนในครัวเรือนที่ได้รับผลกระทบเกี่ยวกับการทำงาน พบว่า คุณภาพชีวิตแปรผันกับการมีจำนวนคนในครัวเรือนที่ได้รับผลกระทบเกี่ยวกับการทำงาน โดยผู้ที่มีจำนวนคนในครัวเรือนได้รับผลกระทบเกี่ยวกับการทำงานมากกว่ามีแนวโน้มที่จะมีคุณภาพชีวิตต่ำกว่า ผู้ที่มีจำนวนคนในครัวเรือนที่ได้รับผลกระทบเกี่ยวกับการทำงานน้อยกว่า โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -.062 ซึ่งอธิบายได้ว่า ผู้ที่มีจำนวนคนในครัวเรือนได้รับผลกระทบเกี่ยวกับการทำงานมากกว่า ทั้งในด้านสถานภาพความมั่นคงในการทำงาน รายได้และการเดินทางไปทำงาน ซึ่งเป็นผลกระทบในเชิงลบ จึงรู้สึกว่าคุณภาพชีวิตต่ำกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับผู้ที่มีจำนวนคนในครัวเรือนได้รับผลกระทบเกี่ยวกับการทำงานน้อยกว่า อย่างไรก็ตาม การที่ตัวแปรจำนวนคนในครัวเรือนที่ได้รับผลกระทบเกี่ยวกับการทำงานมีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตโดยรวม อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ อาจเป็นเพราะอิทธิพลจากตัวแปรปัญหาและอุปสรรคในการอยู่อาศัยมีสูงกว่า

5.2.2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตแต่ละด้าน

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตแต่ละด้าน มีลักษณะเช่นเดียวกับการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตโดยรวม กล่าวคือ ตัวแปรในแบบจำลองที่ 1 และแบบจำลองที่ 2 ที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตแต่ละด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนใหญ่ยังคงมีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตในด้านนั้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อนำมาวิเคราะห์ในแบบจำลองที่ 3 ดังนั้น การอธิบายผลที่ได้จากการวิเคราะห์จึงอธิบายจากแบบจำลองที่ 3 เป็นหลัก ตามรายละเอียดที่แสดงไว้ในตารางที่ 5.4-5.11 และแผนภาพที่ 5.2-5.9 ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

(1) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์ภายในครอบครัว พบว่า ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ตัวแปรอิสระตามแบบจำลองที่ 3 สามารถอธิบายการแปรผันของคุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์ภายในครอบครัวได้ร้อยละ 13.8 โดยคุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์ภายในครอบครัวแปรผันตามสถานภาพสมรสสมรส รายได้ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชน และการเปลี่ยนแปลงในคุณภาพชีวิตและแปรผันกับสถานภาพการทำงานเป็นข้าราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ สถานภาพการทำงาน

เป็นพนักงานหรือลูกจ้างภาคเอกชน การมีโรคประจำตัว สถานภาพการครอบครองที่อยู่อาศัยเดิม เป็นแฟลตเช่า ขนาดพื้นที่ใช้สอยต่อคน และจำนวนคนที่ได้รับผลกระทบเกี่ยวกับการทำงาน

(2) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน พบว่า ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ตัวแปรอิสระตามแบบจำลองที่ 3 สามารถอธิบายการแปรผันของคุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนได้ร้อยละ 11.5 โดยคุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนแปรผันตามสถานภาพสมรสสมรส รายได้ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชน การเป็นสมาชิกสหกรณ์บริการระยะเวลาในการออกกำลังกาย และความคาดหมายที่จะอยู่อาศัยในโครงการตลอดไป และแปรผันกับอายุ การศึกษา องค์ประกอบของครอบครัวที่มีเด็กอายุน้อยกว่า 15 ปีอยู่ในความดูแล และสถานภาพการครอบครองที่อยู่อาศัยเดิมที่เป็นบ้านของญาติพี่น้อง

(3) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตด้านความเป็นอยู่ที่ดีทางจิตใจ พบว่า ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ตัวแปรอิสระตามแบบจำลองที่ 3 สามารถอธิบายการแปรผันของคุณภาพชีวิตด้านความเป็นอยู่ที่ดีทางจิตใจได้ร้อยละ 13.6 โดยคุณภาพชีวิตด้านความเป็นอยู่ที่ดีทางจิตใจแปรผันตามเพศหญิง สถานภาพสมรสสมรส สถานภาพการทำงานเป็นข้าราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ รายได้ และความคาดหมายที่จะอยู่อาศัยในโครงการตลอดไป และแปรผันกับอายุ องค์ประกอบของครอบครัวที่มีเด็กอายุน้อยกว่า 15 ปีอยู่ในความดูแล และปัญหาและอุปสรรคในการอยู่อาศัย

(4) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตด้านความเป็นอยู่ที่ดีทางวัตถุ พบว่า ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ตัวแปรอิสระตามแบบจำลองที่ 3 สามารถอธิบายการแปรผันของคุณภาพชีวิตด้านความเป็นอยู่ที่ดีทางวัตถุได้ร้อยละ 19.5 โดยคุณภาพชีวิตด้านความเป็นอยู่ที่ดีทางวัตถุแปรผันตามรายได้ ขนาดพื้นที่ใช้สอยต่อคน การมีโอกาสในการหารายได้พิเศษ การเปลี่ยนแปลงในคุณภาพชีวิตและความคาดหมายที่จะอยู่อาศัยในโครงการตลอดไป และแปรผันกับสถานภาพการครอบครองที่อยู่อาศัยเดิมเป็นแฟลตเช่า จำนวนคนที่เป็นภาระเลี้ยงดู และปัญหาและอุปสรรคในการอยู่อาศัย

(5) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพอนามัย พบว่า ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ตัวแปรอิสระตามแบบจำลองที่ 3 สามารถอธิบายการแปรผันของคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพอนามัยได้ร้อยละ 9.1 โดยคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพอนามัยแปรผันตามรายได้ และการเปลี่ยนแปลงในคุณภาพชีวิตและแปรผันกับองค์ประกอบของครอบครัวที่มีเด็กอายุน้อยกว่า 15 ปีอยู่ในความดูแล การมีโรคประจำตัว สถานภาพการครอบครองที่อยู่อาศัยเดิมเป็นแฟลตเช่า และปัญหาและอุปสรรคในการอยู่อาศัย

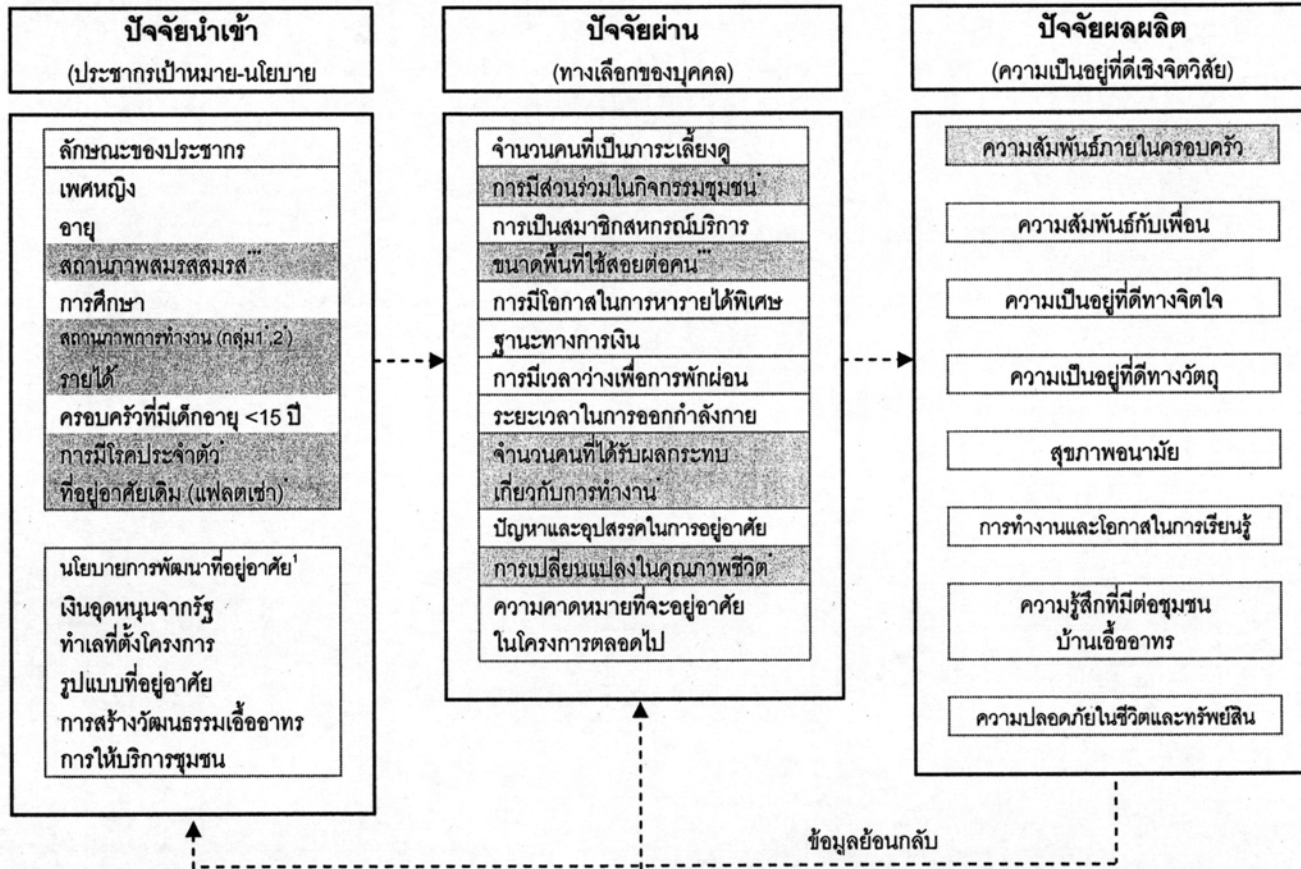
(6) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตด้านการงานและโอกาสในการเรียนรู้เพิ่มเติม พบว่า ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ตัวแปรอิสระตามแบบจำลองที่ 3 สามารถอธิบายการแปรผันของคุณภาพชีวิตด้านการงานและโอกาสในการเรียนรู้เพิ่มเติมได้ร้อยละ 23.7 โดยคุณภาพชีวิตด้านการงานและโอกาสในการเรียนรู้เพิ่มเติมแปรผันตามเพศหญิง สถานภาพสมรสสมรส สถานภาพการทำงานเป็นข้าราชการ

ตารางที่ 5.4: ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุของคุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์ภายในครอบครัวของกลุ่มตัวอย่าง (N=664)

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์ปรับฐาน		
	แบบจำลอง 1	แบบจำลอง 2	แบบจำลอง 3
ตัวแปรอิสระ: ระดับปัจจัยนำเข้า			
เพศหญิง	.003	-	.008
อายุ	-.103 [*]	-	-.081
สถานภาพสมรสสมรส	.229 ^{***}	-	.203 ^{***}
การศึกษา	.049	-	.075
สถานภาพการทำงาน			
ข้าราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ (กลุ่ม 1)	-.096 [*]	-	-.094 [*]
พนักงานหรือลูกจ้างภาคเอกชน (กลุ่ม 2)	-.102 [*]	-	-.107 [*]
รายได้	.091 [*]	-	.091 [*]
องค์ประกอบของครอบครัวที่มีเด็กอายุน้อยกว่า 15 ปี	-.016	-	-.076
องค์ประกอบของครอบครัวที่มีผู้สูงอายุ	-.023	-	-.026
การมีโรคประจำตัว	-.091 [*]	-	-.078 [*]
สถานภาพการครองครองที่อยู่อาศัยเดิม			
บ้านเช่า (กลุ่ม 1)	-.087	-	-.135
แฟลตเช่า (กลุ่ม 2)	-.111	-	-.154 [*]
บ้านของหน่วยงาน บิตามารดาหรือลูก (กลุ่ม 3)	-.039	-	-.044
บ้านของญาติพี่น้อง (กลุ่ม 4)	-.036	-	-.057
ตัวแปรอิสระ: ระดับปัจจัยผ่าน			
จำนวนคนที่เป็นภาระเลี้ยงดู	-	.048	.020
การมีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชน	-	.088 [*]	.095 [*]
การเป็นสมาชิกสหกรณ์บริการ	-	.012	.013
ขนาดพื้นที่ใช้สอยต่อคน	-	-.161 ^{***}	-.150 ^{***}
การมีโอกาสในการหารายได้พิเศษ			
การไม่ประสงค์หารายได้พิเศษ (กลุ่ม 1)	-	.053	.052
การมีโอกาสในการหารายได้พิเศษ (กลุ่ม 2)	-	.060	.036
ฐานะทางการเงิน	-	.102 ^{***}	.051
การมีเวลาว่างเพื่อการพักผ่อน	-	-.009	-.023
ระยะเวลาในการออกกำลังกาย	-	.017	.020
จำนวนคนที่ได้รับผลกระทบเกี่ยวกับการทำงาน	-	-.101 [*]	-.092 [*]
ปัญหาและอุปสรรคในการอยู่อาศัย	-	.022	.027
การเปลี่ยนแปลงในคุณภาพชีวิต	-	.071	.095 [*]
ความคาดหมายที่จะอยู่อาศัยในโครงการ	-	.016	.040
R ²	.081	.076	.138
SEE	.78867	.79033	.77152
F	4.088	4.098	3.777
Sig. of F	.000	.000	.000

^{*} P-value ≤ .05, ^{**} P-value ≤ .01, ^{***} P-value ≤ .001

แผนภาพที่ 5.2: ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์ภายในครอบครัวของกลุ่มตัวอย่าง

หมายเหตุ: ¹ นโยบายการพัฒนาที่อยู่อาศัยเป็นปัจจัยนำเข้าเชิงนโยบายซึ่งจะมีผลต่อประชากรเป้าหมายในระดับปัจจัยผ่าน ดังนั้นในการตั้งสมมุติฐานจึงไม่นำปัจจัยนำเข้าส่วนนี้อยู่ในสมมุติฐานของการวิจัย

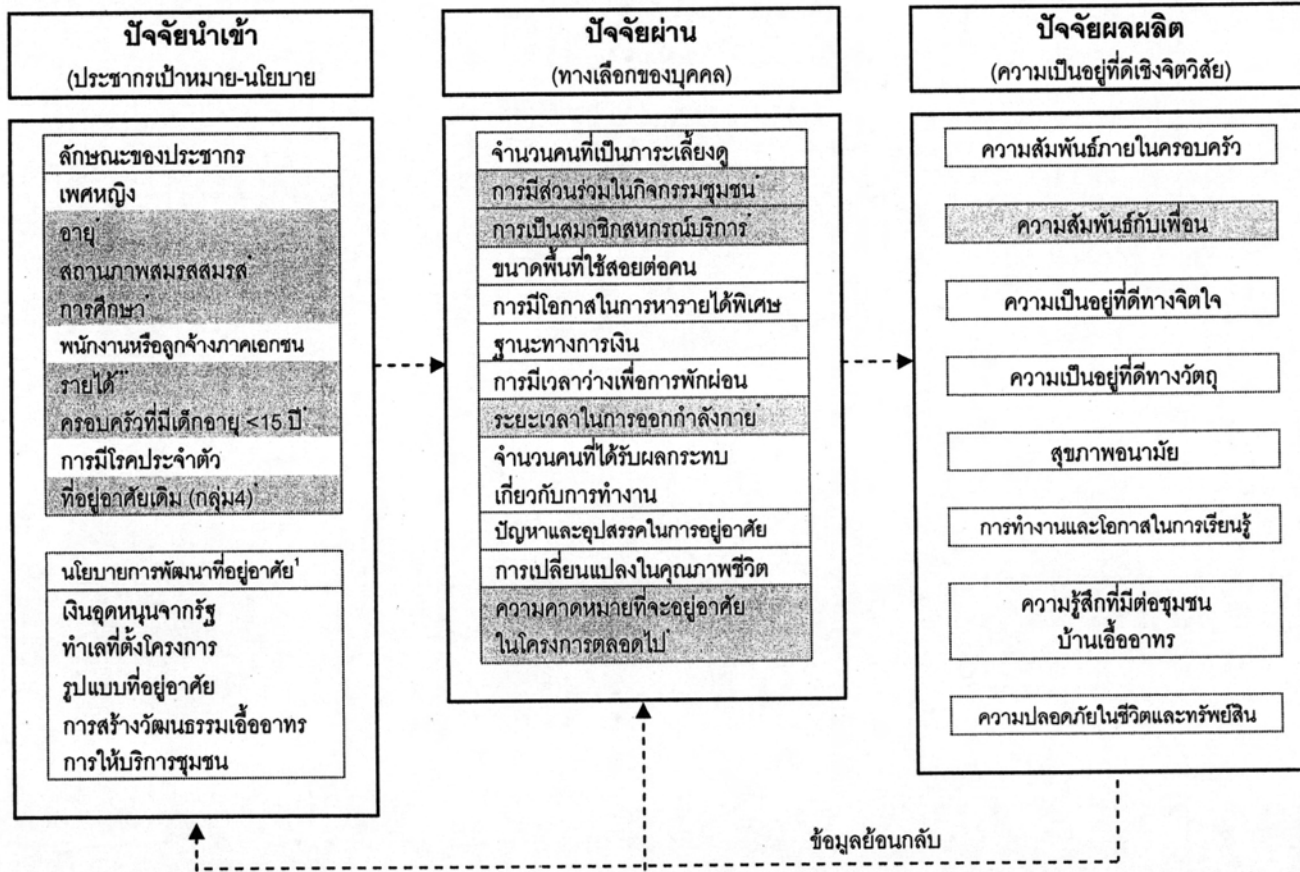
■ หมายถึง ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ * P-value ≤ .05, ** P-value ≤ .01, *** P-value ≤ .001

ตารางที่ 5.5: ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุของคุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนของกลุ่มตัวอย่าง (N=664)

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์ปรับฐาน		
	แบบจำลอง 1	แบบจำลอง 2	แบบจำลอง 3
ตัวแปรอิสระ: ระดับปัจจัยนำเข้า			
เพศหญิง	.030	-	.050
อายุ	-.062	-	-.099 [*]
สถานภาพสมรสสมรส	.068	-	.095 [*]
การศึกษา	-.146 ^{**}	-	-.116 [*]
สถานภาพการทำงาน			
ข้าราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ (กลุ่ม 1)	-.012	-	-.007
พนักงานหรือลูกจ้างภาคเอกชน (กลุ่ม 2)	-.073	-	-.064
รายได้	.201 ^{***}	-	.208 ^{***}
องค์ประกอบของครอบครัวที่มีเด็กอายุน้อยกว่า 15 ปี	-.098 [*]	-	-.101 [*]
องค์ประกอบของครอบครัวที่มีผู้สูงอายุ	.017	-	.016
การมีโรคประจำตัว	-.027	-	-.016
สถานภาพการครองครองที่อยู่อาศัยเดิม			
บ้านเช่า (กลุ่ม 1)	-.022	-	-.026
แฟลตเช่า (กลุ่ม 2)	-.066	-	-.059
บ้านของหน่วยงาน บิตามารดาหรือลูก (กลุ่ม 3)	-.025	-	-.018
บ้านของญาติพี่น้อง (กลุ่ม 4)	-.122 [*]	-	-.124 [*]
ตัวแปรอิสระ: ระดับปัจจัยผ่าน			
จำนวนคนที่เป็นภาระเลี้ยงดู	-	.002	-.027
การมีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชน	-	.105 ^{**}	.099 [*]
การเป็นสมาชิกสหกรณ์บริการ	-	.101 [*]	.100 [*]
ขนาดพื้นที่ใช้สอยต่อคน	-	.074	.052
การมีโอกาสในการหารายได้พิเศษ			
การไม่ประสงค์หารายได้พิเศษ (กลุ่ม 1)	-	-.009	.001
การมีโอกาสในการหารายได้พิเศษ (กลุ่ม 2)	-	.016	.024
ฐานะทางการเงิน	-	.028	-.042
การมีเวลาว่างเพื่อการพักผ่อน	-	.057	.049
ระยะเวลาในการออกกำลังกาย	-	.088 [*]	.089 [*]
จำนวนคนที่ได้รับผลกระทบเกี่ยวกับการทำงาน	-	-.029	-.019
ปัญหาและอุปสรรคในการอยู่อาศัย	-	-.061	-.048
การเปลี่ยนแปลงในคุณภาพชีวิต	-	.018	.028
ความคาดหมายที่จะอยู่อาศัยในโครงการ	-	.090 [*]	.099 [*]
R ²	.055	.065	.115
SEE	1.01519	1.00876	.99247
F	2.685	3.489	3.051
Sig. of F	.001	.000	.000

^{*} P-value ≤ .05, ^{**} P-value ≤ .01, ^{***} P-value ≤ .001

แผนภาพที่ 5.3: ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนของกลุ่มตัวอย่าง

หมายเหตุ: ¹ นโยบายการพัฒนาที่อยู่อาศัยเป็นปัจจัยนำเข้าเชิงนโยบายซึ่งจะมีผลต่อประชากรเป้าหมายในระดับปัจจัยผ่าน ดังนั้นในการตั้งสมมุติฐานจึงไม่นำปัจจัยนำเข้าส่วนนี้อยู่ในสมมุติฐานของการวิจัย

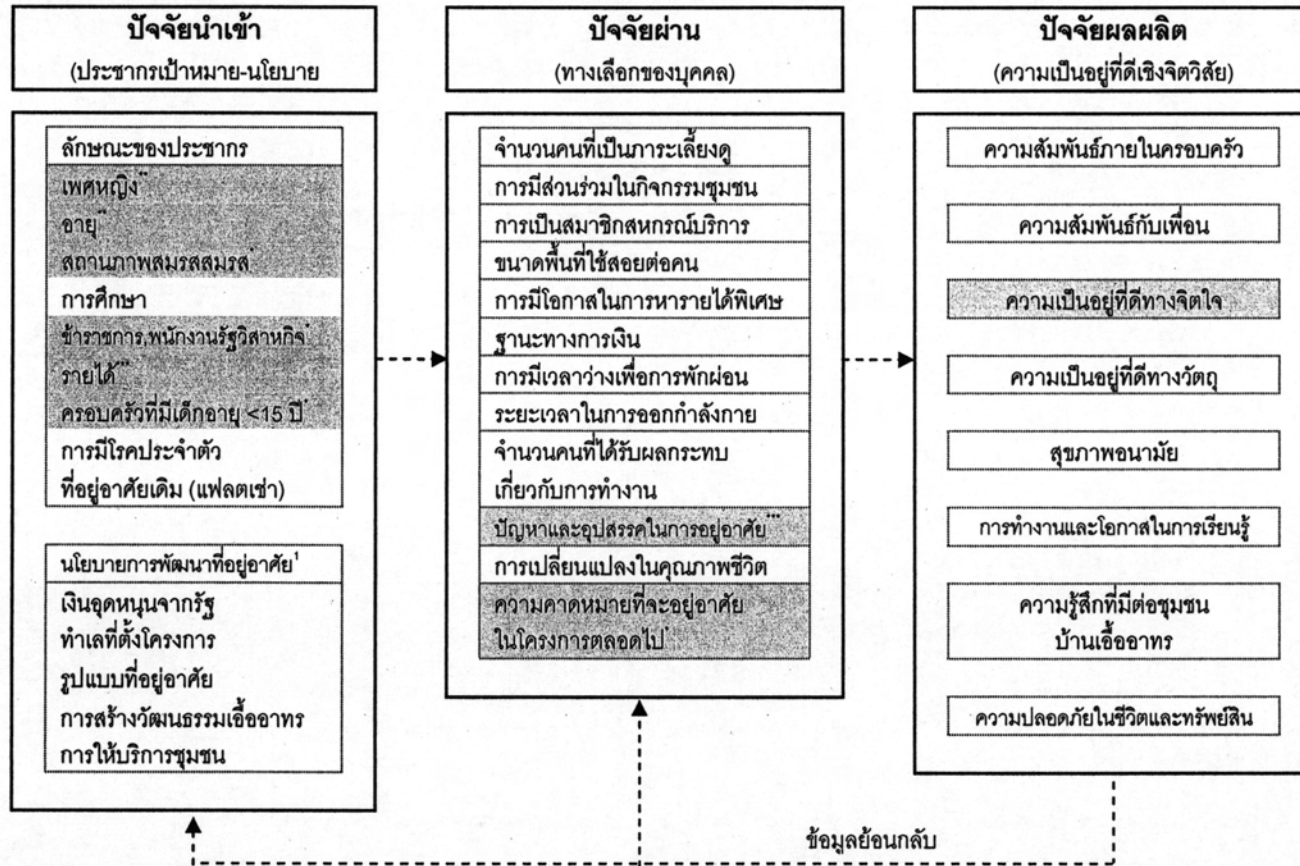
■ หมายถึง ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ * P-value ≤ .05, ** P-value ≤ .01, *** P-value ≤ .001

ตารางที่ 5.6: ผลการวิเคราะห์หาค่าถดถอยพหุของคุณภาพชีวิตด้านความเป็นอยู่ที่ดีทางจิตใจของกลุ่มตัวอย่าง (N=664)

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์ปรับฐาน		
	แบบจำลอง 1	แบบจำลอง 2	แบบจำลอง 3
ตัวแปรอิสระ: ระดับปัจจัยนำเข้า			
เพศหญิง	.100 [*]	-	.109 ^{**}
อายุ	-.110 [*]	-	-.120 ^{**}
สถานภาพสมรสสมรส	.094 [*]	-	.100 [*]
การศึกษา	-.119 [*]	-	-.079
สถานภาพการทำงาน			
ข้าราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ (กลุ่ม 1)	.075	-	.096 [*]
พนักงานหรือลูกจ้างภาคเอกชน (กลุ่ม 2)	-.028	-	.003
รายได้	.230 ^{***}	-	.221 ^{***}
องค์ประกอบของครอบครัวที่มีเด็กอายุน้อยกว่า 15 ปี	-.091 [*]	-	-.113 [*]
องค์ประกอบของครอบครัวที่มีผู้สูงอายุ	-.027	-	-.026
การมีโรคประจำตัว	-.039	-	-.007
สถานภาพการครองครองที่อยู่อาศัยเดิม			
บ้านเช่า (กลุ่ม 1)	-.024	-	-.048
แฟลตเช่า (กลุ่ม 2)	-.066	-	-.081
บ้านของหน่วยงาน บิตามารดาหรือลูก (กลุ่ม 3)	.039	-	.037
บ้านของญาติพี่น้อง (กลุ่ม 4)	.012	-	-.003
ตัวแปรอิสระ: ระดับปัจจัยผ่าน			
จำนวนคนที่เป็นภาระเลี้ยงดู	-	-.001	-.019
การมีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชน	-	.050	.073
การเป็นสมาชิกสหกรณ์บริการ	-	.052	.061
ขนาดพื้นที่ใช้สอยต่อคน	-	-.005	-.048
การมีโอกาสในการหารายได้พิเศษ			
การไม่ประสงค์หารายได้พิเศษ (กลุ่ม 1)	-	.029	.034
การมีโอกาสในการหารายได้พิเศษ (กลุ่ม 2)	-	.052	.065
ฐานะทางการเงิน	-	.098 [*]	.034
การมีเวลาว่างเพื่อการพักผ่อน	-	.072	.051
ระยะเวลาในการออกกำลังกาย	-	.052	.047
จำนวนคนที่ได้รับผลกระทบเกี่ยวกับการทำงาน	-	-.072	-.031
ปัญหาและอุปสรรคในการอยู่อาศัย	-	-.126 ^{**}	-.129 ^{***}
การเปลี่ยนแปลงในคุณภาพชีวิต	-	.037	.067
ความคาดหมายที่จะอยู่อาศัยในโครงการ	-	.059	.085 [*]
R ²	.075	.066	.136
SEE	.61782	.62039	.60312
F	3.762	3.529	3.715
Sig. of F	.000	.000	.000

* P-value ≤ .05, ** P-value ≤ .01, *** P-value ≤ .001

แผนภาพที่ 5.4: ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตด้านความเป็นอยู่ที่ดีทางจิตใจของกลุ่มตัวอย่าง

หมายเหตุ: ¹ นโยบายการพัฒนาที่อยู่อาศัยเป็นปัจจัยนำเข้าเชิงนโยบายซึ่งจะมีผลต่อประชากรเป้าหมายในระดับปัจจัยผ่าน ดังนั้นในการตั้งสมมุติฐานจึงไม่นำปัจจัยนำเข้าส่วนนี้อยู่ในสมมุติฐานของการวิจัย

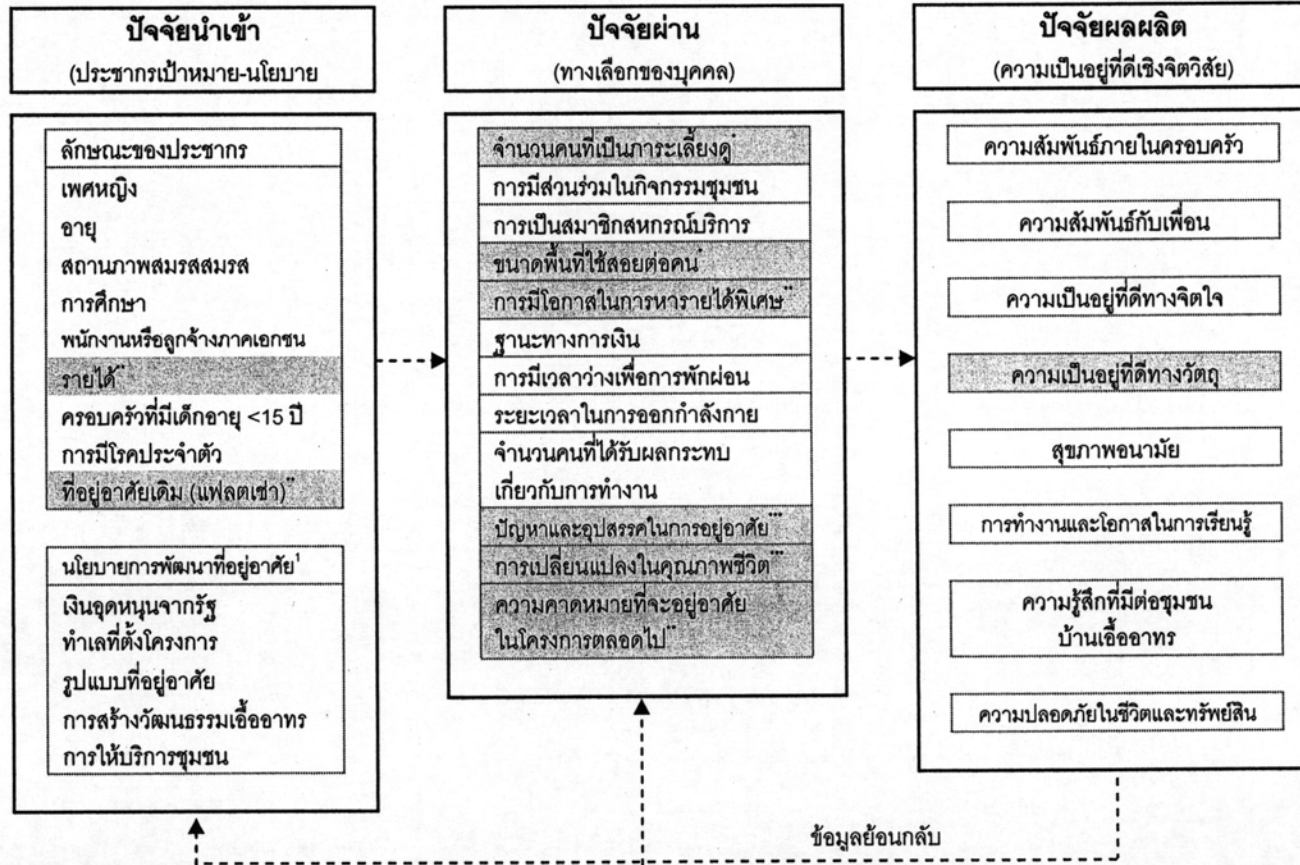
■ หมายถึง ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ¹ P-value ≤ .05, ² P-value ≤ .01, ³ P-value ≤ .001

ตารางที่ 5.7: ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุของคุณภาพชีวิตด้านความเป็นอยู่ที่ดีทางวัตถุของกลุ่มตัวอย่าง (N=664)

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์ปรับฐาน		
	แบบจำลอง 1	แบบจำลอง 2	แบบจำลอง 3
ตัวแปรอิสระ: ระดับปัจจัยนำเข้า			
เพศหญิง	.041	-	.060
อายุ	-.024	-	-.054
สถานภาพสมรสสมรส	.014	-	.065
การศึกษา	-.080	-	-.041
สถานภาพการทำงาน			
ข้าราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ (กลุ่ม 1)	-.067	-	-.026
พนักงานหรือลูกจ้างภาคเอกชน (กลุ่ม 2)	-.126**	-	-.064
รายได้	.127**	-	.120**
องค์ประกอบของครอบครัวที่มีเด็กอายุน้อยกว่า 15 ปี	-.126**	-	-.081
องค์ประกอบของครอบครัวที่มีผู้สูงอายุ	-.029	-	-.008
การมีโรคประจำตัว	.010	-	.047
สถานภาพการครอบครองที่อยู่อาศัยเดิม			
บ้านเช่า (กลุ่ม 1)	-.013	-	-.048
แฟลตเช่า (กลุ่ม 2)	-.178*	-	-.195**
บ้านของหน่วยงาน บิдамารดาหรือลูก (กลุ่ม 3)	-.019	-	-.033
บ้านของญาติพี่น้อง (กลุ่ม 4)	-.048	-	-.077
ตัวแปรอิสระ: ระดับปัจจัยผ่าน			
จำนวนคนที่เป็นภาระเลี้ยงดู	-	-.071	-.084*
การมีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชน	-	-.023	-.021
การเป็นสมาชิกสหกรณ์บริการ	-	.037	.041
ขนาดพื้นที่ใช้สอยต่อคน	-	.108**	.085*
การมีโอกาสในการหารายได้พิเศษ			
การไม่ประสงค์หารายได้พิเศษ (กลุ่ม 1)	-	-.024	-.007
การมีโอกาสในการหารายได้พิเศษ (กลุ่ม 2)	-	.118**	.116**
ฐานะทางการเงิน	-	.069	.038
การมีเวลาว่างเพื่อการพักผ่อน	-	.008	.008
ระยะเวลาในการออกกำลังกาย	-	.054	.050
จำนวนคนที่ได้รับผลกระทบเกี่ยวกับการทำงาน	-	-.010	-.004
ปัญหาและอุปสรรคในการอยู่อาศัย	-	-.192***	-.183***
การเปลี่ยนแปลงในคุณภาพชีวิต	-	.143***	.169***
ความคาดหมายที่จะอยู่อาศัยในโครงการ	-	.118**	.106**
R ²	.063	.152	.195
SEE	.61241	.58226	.57324
F	3.116	8.939	5.722
Sig. of F	.000	.000	.000

* P-value ≤ .05, ** P-value ≤ .01, *** P-value ≤ .001

แผนภาพที่ 5.5: ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตด้านความเป็นอยู่ที่ดีทางวัตถุของกลุ่มตัวอย่าง

หมายเหตุ: ¹ นโยบายการพัฒนาที่อยู่อาศัยเป็นปัจจัยนำเข้าเชิงนโยบายซึ่งจะมีผลต่อประชากรเป้าหมายในระดับปัจจัยผ่าน ดังนั้นในการตั้งสมมุติฐานจึงไม่นำปัจจัยนำเข้าส่วนนี้อยู่ในสมมุติฐานของการวิจัย

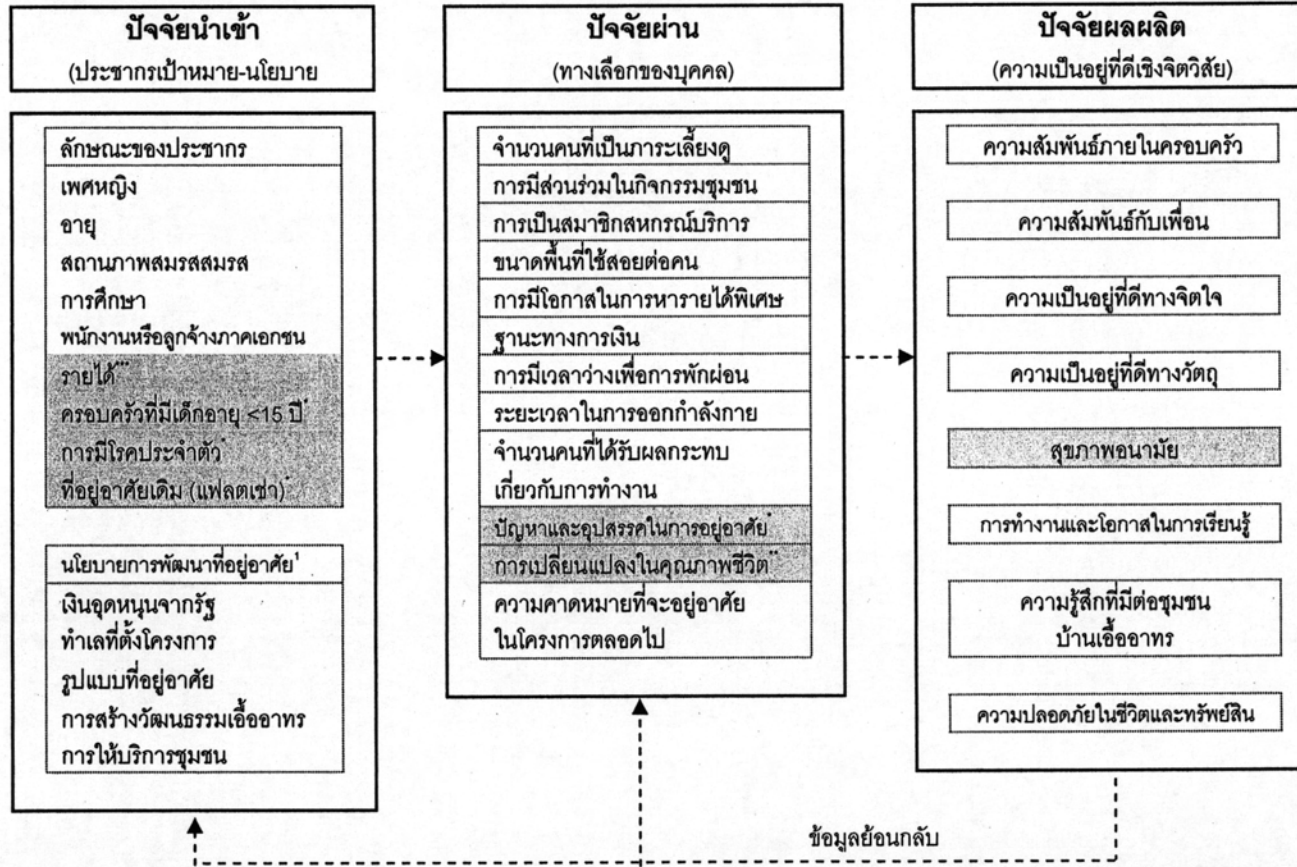
■ หมายถึง ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ^{*} P-value ≤ .05, ^{**} P-value ≤ .01, ^{***} P-value ≤ .001

ตารางที่ 5.8: ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุของคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพอนามัยของกลุ่มตัวอย่าง (N=664)

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์ปรับฐาน		
	แบบจำลอง 1	แบบจำลอง 2	แบบจำลอง 3
ตัวแปรอิสระ: ระดับปัจจัยนำเข้า			
เพศหญิง	.043	–	.066
อายุ	-.020	–	-.028
สถานภาพสมรสสมรส	.038	–	.050
การศึกษา	-.032	–	-.006
สถานภาพการทำงาน			
ข้าราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ (กลุ่ม 1)	-.029	–	-.017
พนักงานหรือลูกจ้างภาคเอกชน (กลุ่ม 2)	-.033	–	-.011
รายได้	.178 ^{***}	–	.179 ^{***}
องค์ประกอบของครอบครัวที่มีเด็กอายุน้อยกว่า 15 ปี	-.098 [*]	–	-.115 [*]
องค์ประกอบของครอบครัวที่มีผู้สูงอายุ	-.048	–	-.049
การมีโรคประจำตัว	-.108 ^{**}	–	-.092 [*]
สถานภาพการครองครองที่อยู่อาศัยเดิม			
บ้านเช่า (กลุ่ม 1)	-.069	–	-.093
แฟลตเช่า (กลุ่ม 2)	-.123	–	-.140 [*]
บ้านของหน่วยงาน บิдамารดาหรือลูก (กลุ่ม 3)	-.034	–	-.031
บ้านของญาติพี่น้อง (กลุ่ม 4)	-.016	–	-.026
ตัวแปรอิสระ: ระดับปัจจัยผ่าน			
จำนวนคนที่เป็นภาระเลี้ยงดู	–	-.017	-.007
การมีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชน	–	.049	.062
การเป็นสมาชิกสหกรณ์บริการ	–	.023	.027
ขนาดพื้นที่ใช้สอยต่อคน	–	.041	-.010
การมีโอกาสในการหารายได้พิเศษ			
การไม่ประสงค์หารายได้พิเศษ (กลุ่ม 1)	–	.023	.018
การมีโอกาสดในการหารายได้พิเศษ (กลุ่ม 2)	–	.042	.048
ฐานะทางการเงิน	–	.067	.007
การมีเวลาว่างเพื่อการพักผ่อน	–	.044	.024
ระยะเวลาในการออกกำลังกาย	–	.061	.058
จำนวนคนที่ได้รับผลกระทบเกี่ยวกับการทำงาน	–	-.017	.016
ปัญหาและอุปสรรคในการอยู่อาศัย	–	-.087 [*]	-.082 [*]
การเปลี่ยนแปลงในคุณภาพชีวิต	–	.092 [*]	.116 ^{**}
ความคาดหมายที่จะอยู่อาศัยในโครงการ	–	.008	.032
R ²	.053	.043	.091
SEE	.64176	.64470	.63527
F	2.620	2.265	2.362
Sig. of F	.001	.006	.000

* P-value ≤ .05, ** P-value ≤ .01, *** P-value ≤ .001

แผนภาพที่ 5.6: ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพอนามัยของกลุ่มตัวอย่าง

หมายเหตุ: ¹ นโยบายการพัฒนาที่อยู่อาศัยเป็นปัจจัยนำเข้าเชิงนโยบายซึ่งจะมีผลต่อประชากรเป้าหมายในระดับปัจจัยผ่าน ดังนั้นในการตั้งสมมุติฐานจึงไม่นำปัจจัยนำเข้าส่วนนี้อยู่ในสมมุติฐานของการวิจัย

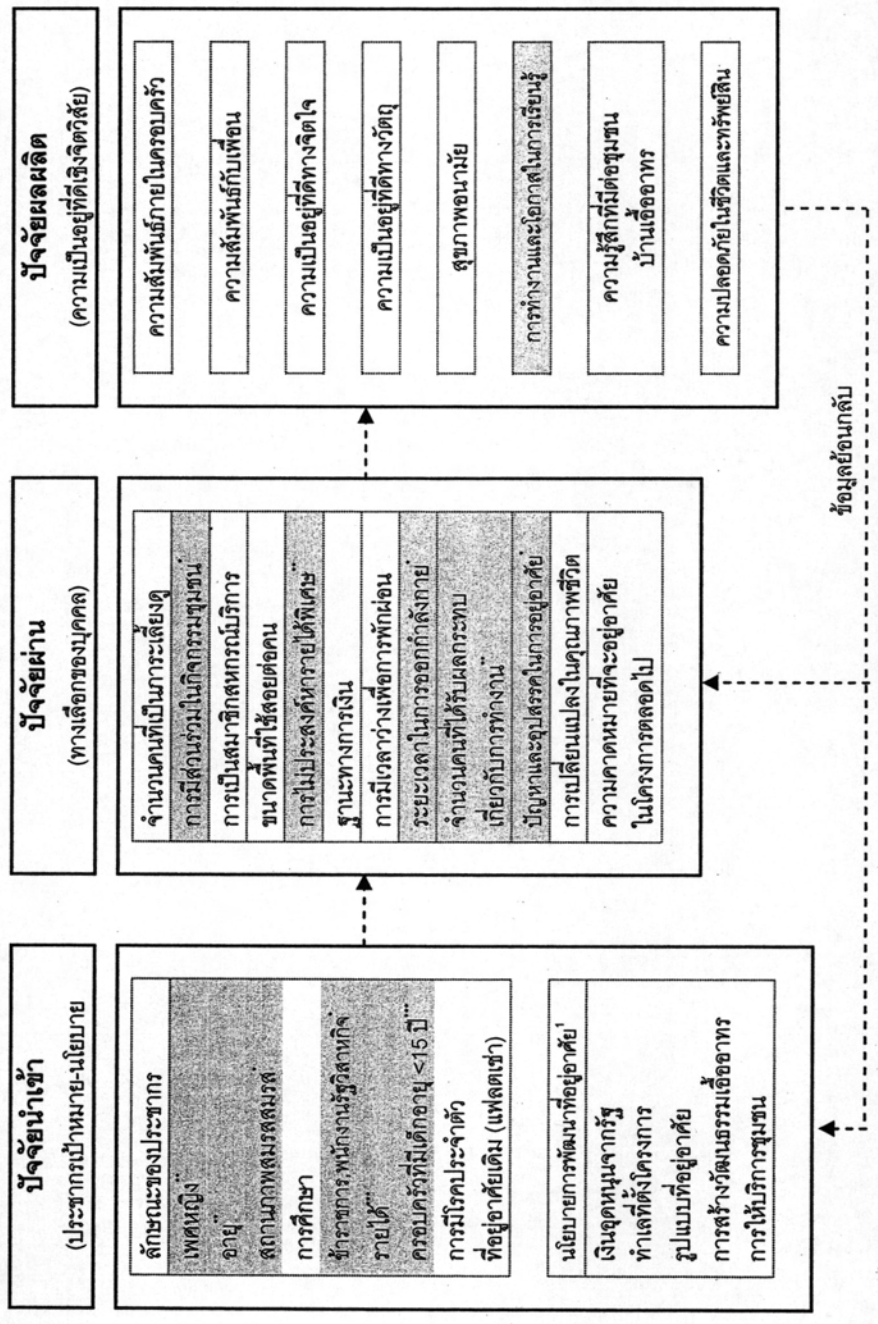
■ หมายถึง ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ^{*} P-value ≤ .05, ^{**} P-value ≤ .01, ^{***} P-value ≤ .001

ตารางที่ 5.9: ผลการวิเคราะห์หาค่าถดถอยพหุของคุณภาพชีวิตด้านการทำงานและโอกาสในการเรียนรู้ ของกลุ่มตัวอย่าง (N=664)

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์ปรับฐาน		
	แบบจำลอง 1	แบบจำลอง 2	แบบจำลอง 3
ตัวแปรอิสระ: ระดับปัจจัยนำเข้า			
เพศหญิง	.082 [*]	-	.103 ^{**}
อายุ	-.130 ^{**}	-	-.122 ^{**}
สถานภาพสมรสสมรส	.075	-	.091 [*]
การศึกษา	.056	-	.086
สถานภาพการทำงาน			
ข้าราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ (กลุ่ม 1)	.106 [*]	-	.109 [*]
พนักงานหรือลูกจ้างภาคเอกชน (กลุ่ม 2)	-.018	-	-.004
รายได้	279 ^{***}	-	.273 ^{***}
องค์ประกอบของครอบครัวที่มีเด็กอายุน้อยกว่า 15 ปี	-.178 ^{***}	-	-.179 ^{***}
องค์ประกอบของครอบครัวที่มีผู้สูงอายุ	-.003	-	.011
การมีโรคประจำตัว	-.057	-	-.027
สถานภาพการครองครองที่อยู่อาศัยเดิม			
บ้านเช่า (กลุ่ม 1)	.057	-	.031
แฟลตเช่า (กลุ่ม 2)	.037	-	.011
บ้านของหน่วยงาน บิิตามารดาหรือลูก (กลุ่ม 3)	.062	-	.051
บ้านของญาติพี่น้อง (กลุ่ม 4)	.023	-	-.004
ตัวแปรอิสระ: ระดับปัจจัยผ่าน			
จำนวนคนที่เป็นภาระเลี้ยงดู	-	-.004	-.007
การมีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชน	-	.038	.075 [*]
การเป็นสมาชิกสหกรณ์บริการ	-	-.003	.034
ขนาดพื้นที่ใช้สอยต่อคน	-	.052	-.033
การมีโอกาสในการหารายได้พิเศษ			
การไม่ประสงค์หารายได้พิเศษ (กลุ่ม 1)	-	.100 [*]	.108 ^{**}
การมีโอกาสในการหารายได้พิเศษ (กลุ่ม 2)	-	.055	.075
ฐานะทางการเงิน	-	.076 [*]	-.024
การมีเวลารว่างเพื่อการพักผ่อน	-	.093 [*]	.038
ระยะเวลาในการออกกำลังกาย	-	.102 ^{**}	.093 [*]
จำนวนคนที่ได้รับผลกระทบเกี่ยวกับการทำงาน	-	-.165 ^{***}	-.108 ^{**}
ปัญหาและอุปสรรคในการอยู่อาศัย	-	-.038	-.074 [*]
การเปลี่ยนแปลงในคุณภาพชีวิต	-	.052	.072
ความคาดหมายที่จะอยู่อาศัยในโครงการ	-	-.064	.004
R ²	.173	.103	.237
SEE	.69704	.72513	.67639
F	9.679	5.762	7.301
Sig. of F	.000	.000	.000

^{*} P-value ≤ .05, ^{**} P-value ≤ .01, ^{***} P-value ≤ .001

แผนภาพที่ 5.7: ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตด้านการทำงานและโอกาสในการเรียนรู้เพิ่มเติมของกลุ่มตัวอย่าง

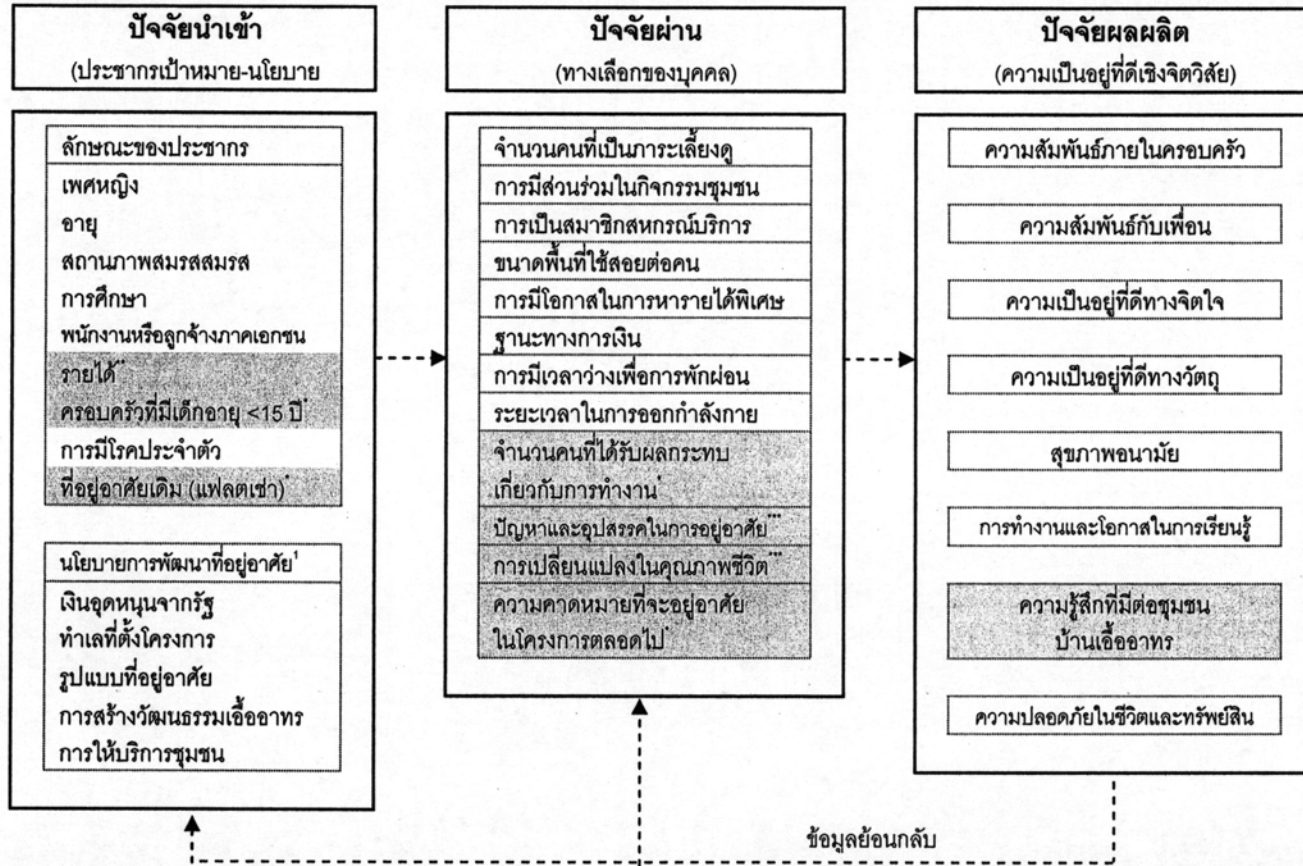
หมายเหตุ: 1. นโยบายการพัฒนาที่อยู่อาศัยเป็นปัจจัยนำเข้าเชิงนโยบายซึ่งจะมีผลต่อประชากรเป้าหมายในระดับปัจจัยผ่าน ดังนั้นในการตั้งสมมติฐานจึงไม่นำปัจจัยนำเข้าส่วนนี้อยู่ในสมมติฐานของการวิจัย หมายถึง ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ P-value ≤ .05, ** P-value ≤ .01, *** P-value ≤ .001

ตารางที่ 5.10: ผลการวิเคราะห์หาคัดออกของพหุคูณคุณภาพชีวิตด้านความรู้สึกที่มีต่อชุมชนบ้านเอื้ออาทรของกลุ่มตัวอย่าง (N=664)

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์ปรับฐาน		
	แบบจำลอง 1	แบบจำลอง 2	แบบจำลอง 3
ตัวแปรอิสระ: ระดับปัจจัยนำเข้า			
เพศหญิง	.028	-	.040
อายุ	.032	-	.021
สถานภาพสมรสสมรส	.022	-	.041
การศึกษา	-.112*	-	-.068
สถานภาพการทำงาน			
ข้าราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ (กลุ่ม 1)	-.069	-	-.063
พนักงานหรือลูกจ้างภาคเอกชน (กลุ่ม 2)	-.058	-	-.038
รายได้	.123**	-	.134**
องค์ประกอบของครอบครัวที่มีเด็กอายุน้อยกว่า 15 ปี	-.095*	-	-.099*
องค์ประกอบของครอบครัวที่มีผู้สูงอายุ	-.025	-	-.012
การมีโรคประจำตัว	-.017	-	.019
สถานภาพการครองครองที่อยู่อาศัยเดิม			
บ้านเช่า (กลุ่ม 1)	-.074	-	-.108
แฟลตเช่า (กลุ่ม 2)	-.141*	-	-.169*
บ้านของหน่วยงาน บิตามารดาหรือลูก (กลุ่ม 3)	-.031	-	-.040
บ้านของญาติพี่น้อง (กลุ่ม 4)	-.071	-	-.092
ตัวแปรอิสระ: ระดับปัจจัยผ่าน			
จำนวนคนที่เป็นภาระเลี้ยงดู	-	-.028	-.026
การมีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชน	-	.029	.024
การเป็นสมาชิกสหกรณ์บริการ	-	.066	.061
ขนาดพื้นที่ใช้สอยต่อคน	-	.023	-.012
การมีโอกาสในการหารายได้พิเศษ			
การไม่ประสงค์หารายได้พิเศษ (กลุ่ม 1)	-	-.037	-.025
การมีโอกาสในการหารายได้พิเศษ (กลุ่ม 2)	-	.020	.027
ฐานะทางการเงิน	-	.006	-.029
การมีเวลาว่างเพื่อการพักผ่อน	-	.025	.028
ระยะเวลาในการออกกำลังกาย	-	.041	.037
จำนวนคนที่ได้รับผลกระทบเกี่ยวกับการทำงาน	-	-.087*	-.084*
ปัญหาและอุปสรรคในการอยู่อาศัย	-	-.196***	-.178***
การเปลี่ยนแปลงในคุณภาพชีวิต	-	.142***	.166***
ความคาดหวังที่จะอยู่อาศัยในโครงการ	-	.037	.023*
R ²	.045	.098	.134
SEE	.67522	.65572	.64931
F	2.162	5.406	3.651
Sig. of F	.008	.000	.000

* P-value ≤ .05, ** P-value ≤ .01, *** P-value ≤ .001

แผนภาพที่ 5.8: ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตด้านความรู้สึกที่มีต่อชุมชนบ้านเอื้ออาทรของกลุ่มตัวอย่าง

หมายเหตุ: ¹ นโยบายการพัฒนาที่อยู่อาศัยเป็นปัจจัยนำเข้าเชิงนโยบายซึ่งจะมีผลต่อประชากรเป้าหมายในระดับปัจจัยผ่าน ดังนั้นในการตั้งสมมุติฐานจึงไม่นำปัจจัยนำเข้าส่วนนี้อยู่ในสมมุติฐานของการวิจัย

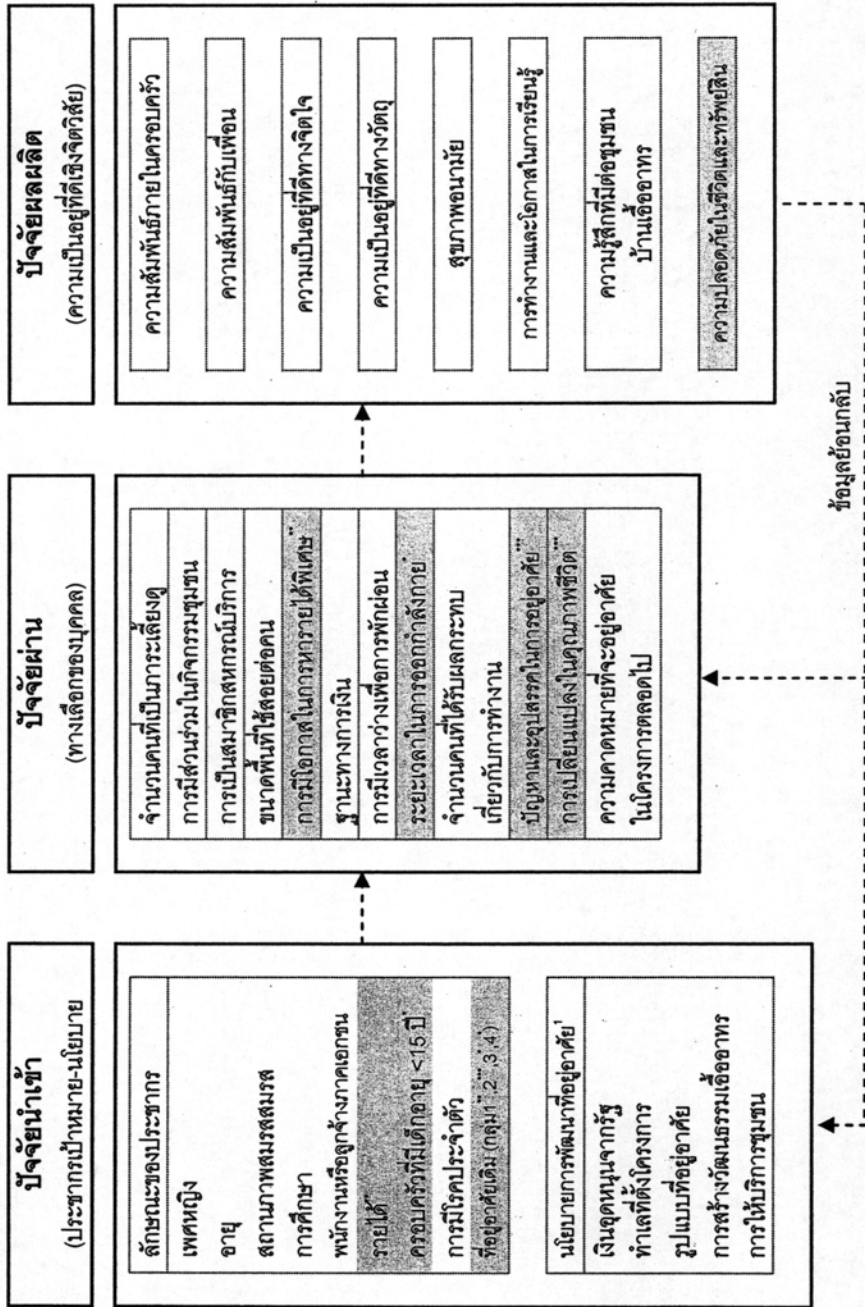
■ หมายถึง ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ^{*} P-value ≤ .05, ^{**} P-value ≤ .01, ^{***} P-value ≤ .001

ตารางที่ 5.11: ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุของคุณภาพชีวิตด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของกลุ่มตัวอย่าง (N=664)

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์ปรับฐาน		
	แบบจำลอง 1	แบบจำลอง 2	แบบจำลอง 3
ตัวแปรอิสระ: ระดับปัจจัยนำเข้า			
เพศหญิง	.044	-	.066
อายุ	.068	-	.081
สถานภาพสมรสสมรส	.029	-	.047
การศึกษา	-.061	-	-.022
สถานภาพการทำงาน			
ข้าราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ (กลุ่ม 1)	-.024	-	.006
พนักงานหรือลูกจ้างภาคเอกชน (กลุ่ม 2)	-.119 [*]	-	-.063
รายได้	.148 ^{***}	-	.128 ^{**}
องค์ประกอบของครอบครัวที่มีเด็กอายุน้อยกว่า 15 ปี	-.116 ^{**}	-	-.116 [*]
องค์ประกอบของครอบครัวที่มีผู้สูงอายุ	-.064	-	-.049
การมีโรคประจำตัว	-.062	-	-.018
สถานภาพการครองครองที่อยู่อาศัยเดิม			
บ้านเช่า (กลุ่ม 1)	-.169 [*]	-	-.210 ^{**}
แฟลตเช่า (กลุ่ม 2)	-.199 ^{**}	-	-.234 ^{***}
บ้านของหน่วยงาน บิตามารดาหรือลูก (กลุ่ม 3)	-.113 [*]	-	-.132 [*]
บ้านของญาติพี่น้อง (กลุ่ม 4)	-.089	-	-.127 [*]
ตัวแปรอิสระ: ระดับปัจจัยผ่าน			
จำนวนคนที่เป็นภาระเลี้ยงดู	-	-.047	-.031
การมีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชน	-	-.022	.025
การเป็นสมาชิกสหกรณ์บริการ	-	.025	.017
ขนาดพื้นที่ใช้สอยต่อคน	-	-.012	-.061
การมีโอกาสในการหารายได้พิเศษ			
การไม่ประสงค์หารายได้พิเศษ (กลุ่ม 1)	-	.056	.063
การมีโอกาสในการหารายได้พิเศษ (กลุ่ม 2)	-	.108 ^{**}	.115 ^{**}
ฐานะทางการเงิน	-	.078 [*]	.051
การมีเวลาว่างเพื่อการพักผ่อน	-	.030	.032
ระยะเวลาในการออกกำลังกาย	-	.095 [*]	.090 [*]
จำนวนคนที่ได้รับผลกระทบเกี่ยวกับการทำงาน	-	-.050	-.046
ปัญหาและอุปสรรคในการอยู่อาศัย	-	-.220 ^{***}	-.195 ^{***}
การเปลี่ยนแปลงในคุณภาพชีวิต	-	.117 ^{**}	.146 ^{***}
ความคาดหมายที่จะอยู่อาศัยในโครงการ	-	.031	.023
R ²	.069	.129	.181
SEE	.75036	.72533	.71068
F	3.429	7.378	5.222
Sig. of F	.000	.000	.000

^{*} P-value ≤ .05, ^{**} P-value ≤ .01, ^{***} P-value ≤ .001

แผนภาพที่ 5.9: ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของกลุ่มตัวอย่าง

หมายเหตุ: 1) นโยบายการพัฒนาที่อยู่อาศัยเป็นปัจจัยนำเข้าเชิงนโยบายซึ่งมีผลต่อประชากรเป้าหมายในระดับปัจจัยผ่าน ดังนั้นในการตั้งสมมติฐานจึงไม่นำปัจจัยนำเข้าส่วนนี้ถือเป็นสมมติฐานของการวิจัย

■ หมายถึง ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ P-value ≤ .05, ** P-value ≤ .01, *** P-value ≤ .001

หรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ รายได้ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชน การไม่ประสงค์ที่จะหารายได้พิเศษ และระยะเวลาในการออกกำลังกาย และแปรผกผันกับอายุ องค์ประกอบของครอบครัวที่มีเด็กอายุน้อยกว่า 15 ปีอยู่ในความดูแล จำนวนคนที่ได้รับผลกระทบเกี่ยวกับการทำงาน และปัญหาและอุปสรรคในการอยู่อาศัย

(7) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตด้านความรู้สึกที่มีต่อชุมชนบ้านเอื้ออาทร พบว่า ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ตัวแปรอิสระตามแบบจำลองที่ 3 สามารถอธิบายการแปรผันของคุณภาพชีวิตด้านความรู้สึกที่มีต่อชุมชนบ้านเอื้ออาทรได้ร้อยละ 13.4 โดยคุณภาพชีวิตด้านความรู้สึกที่มีต่อชุมชนบ้านเอื้ออาทรแปรผันตามรายได้ การเปลี่ยนแปลงในคุณภาพชีวิต และความคาดหมายที่จะอยู่อาศัยในโครงการตลอดไป และแปรผกผันกับองค์ประกอบของครอบครัวที่มีเด็กอายุน้อยกว่า 15 ปีอยู่ในความดูแล สถานภาพการครอบครองที่อยู่อาศัยเดิมเป็นแฟลตเช่า จำนวนคนที่ได้รับผลกระทบเกี่ยวกับการทำงาน และปัญหาและอุปสรรคในการอยู่อาศัย

(8) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน พบว่า ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ตัวแปรอิสระตามแบบจำลองที่ 3 สามารถอธิบายการแปรผันของคุณภาพชีวิตด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ได้ร้อยละ 18.1 โดยคุณภาพชีวิตด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินแปรผันตามรายได้ การมีโอกาสนในการหารายได้พิเศษ ระยะเวลาในการออกกำลังกาย และการเปลี่ยนแปลงในคุณภาพชีวิต และแปรผกผันกับองค์ประกอบของครอบครัวที่มีเด็กอายุน้อยกว่า 15 ปีอยู่ในความดูแล สถานภาพการครอบครองที่อยู่อาศัยเดิมเป็นบ้านเช่า แฟลตเช่า บ้านของหน่วยงาน บิดามารดาหรือบุตร และบ้านของญาติพี่น้อง และปัญหาและอุปสรรคในการอยู่อาศัย

จากการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของประชากรที่มีรายได้น้อยในโครงการบ้านเอื้ออาทร ด้วยเทคนิควิธีการวิเคราะห์ถดถอยพหุ ทั้งการวิเคราะห์คุณภาพชีวิตโดยรวมและคุณภาพชีวิตในแต่ละด้าน พอสรุปได้ว่า ตัวแปรในระดับปัจจัยนำเข้าที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตโดยรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ เพศหญิง สถานภาพสมรสสมรส รายได้ องค์ประกอบของครอบครัวที่มีเด็กอายุน้อยกว่า 15 ปีอยู่ในความดูแล และสถานภาพการครอบครองที่อยู่อาศัยเดิมเป็นแฟลตเช่า และตัวแปรในระดับปัจจัยผ่านที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ การมีโอกาสนในการหารายได้พิเศษ การมีระยะเวลาในการออกกำลังกาย การมีปัญหาและอุปสรรคในการอยู่อาศัย การเปลี่ยนแปลงในคุณภาพชีวิต และความคาดหมายที่จะอยู่อาศัยในโครงการตลอดไป ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า ผู้อยู่อาศัยที่มีพื้นฐานในระดับปัจจัยนำเข้าโดยเฉพาะในด้านการเป็นเพศหญิง มีสถานภาพสมรสสมรส มีรายได้และขนาดครอบครัวที่เหมาะสมมีส่วนช่วยให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี และกลุ่มที่มีสถานภาพการครอบครองที่อยู่อาศัยเดิมที่เป็นการปลูกบ้านในที่ดินเช่าหรือที่ดินบุกรุก มีแนวโน้มที่จะมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มที่มีสถานภาพการครอบครองที่อยู่อาศัยเดิม

เป็นบ้านเช่า แฟลตเช่า บ้านพักของหน่วยงาน บิตามารดาหรือบุตร และบ้านของญาติพี่น้อง ซึ่งแสดงให้เห็นว่ากลุ่มที่มีสถานภาพการครอบครองที่อยู่อาศัยเดิมที่มีสภาพไม่ถาวร เมื่อมีโอกาสมีที่อยู่อาศัยที่มีสภาพดีกว่าเดิมจึงรู้สึกว่ามีคุณภาพชีวิตดีขึ้นกว่าเดิม ในขณะที่ตัวแปรในระดับปัจจัยผ่านสะท้อนให้เห็นว่า ถ้าการอยู่อาศัยในโครงการทำให้ผู้อยู่อาศัยมีโอกาสในการหารายได้พิเศษ มีโอกาสในการออกกำลังกายมากขึ้น ไม่มีปัญหาและอุปสรรคในการอยู่อาศัย (ไม่ว่าจะเป็นเรื่องความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ความไม่เพียงพอของสิ่งอำนวยความสะดวกในชุมชน หรือปัญหาจากผู้อยู่อาศัยในชุมชน เป็นต้น) โดยมีการเปลี่ยนแปลงในคุณภาพชีวิตโดยทั่วไปที่ดีกว่าการอยู่ในที่อยู่อาศัยเดิม และมีความคาดหวังที่จะอยู่อาศัยในโครงการตลอดไป เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

สำหรับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตรายด้านของประชากรที่มีรายได้น้อยในโครงการบ้านเอื้ออาทรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิตินั้น พบว่า รายได้สามารถอธิบายความแปรผันของคุณภาพชีวิตได้ทั้ง 8 ด้าน รองลงมาคือ ปัญหาและอุปสรรคในการอยู่อาศัย และองค์ประกอบของครอบครัวที่มีเด็กอายุน้อยกว่า 15 ปีอยู่ในความดูแล สามารถอธิบายความแปรผันของคุณภาพชีวิตได้ตัวแปรละ 6 ด้าน สถานภาพการครอบครองที่อยู่อาศัยเดิมเป็นแฟลตเช่า และการเปลี่ยนแปลงในคุณภาพชีวิต สามารถอธิบายความแปรผันของคุณภาพชีวิตได้ตัวแปรละ 5 ด้าน และสถานภาพสมรสสมรส สามารถอธิบายความแปรผันของคุณภาพชีวิตได้ 4 ด้าน ในขณะที่ตัวแปรส่วนที่เหลือสามารถอธิบายความแปรผันของคุณภาพชีวิตได้น้อยกว่า 4 ด้าน